

Postavenie malých a stredných podnikov v zahraničnom obchode SR v roku 2014

Bratislava, december 2015

Vydavateľ:
Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2015

Všetky práva vyhradené. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

Obsah

1. Metodické poznámky	8
2. Úvod.....	9
3. Vývoj zahraničného obchodu Slovenska v roku 2014.....	10
4. Celkový vývoz v roku 2014 z pohľadu MSP	12
4.1 Komoditná štruktúra celkového vývozu MSP	14
4.1.1 Vývoz high-tech tovarov	16
4.2 Teritoriálna štruktúra vývozu MSP	18
4.2.1 Vývoz MSP do krajín EÚ.....	19
4.2.2 Vývoz MSP do krajín mimo EÚ	23
4.3 Odvetvové členenie celkového vývozu MSP	27
4.4 Regionálna štruktúra vývozu MSP	30
4.5 Početnosť vyvážajúcich MSP	32
5. Celkový dovoz v roku 2014 z pohľadu MSP	35
5.1 Komoditná štruktúra dovozu MSP.....	36
5.1.1 Dovoz high-tech tovarov	39
5.2 Teritoriálna štruktúra dovozu MSP	40
5.2.1 Dovoz MSP z krajín EÚ.....	41
5.2.2 Dovoz MSP z krajín mimo EÚ	44
5.3 Odvetvové členenie celkového dovozu MSP	47
5.4 Regionálna štruktúra dovozu MSP	49
5.5 Početnosť dovážajúcich MSP	50
6. Vývoj salda obchodnej bilancie MSP	52
7. Porovnanie postavenia MSP v zahraničnom obchode v SR a v krajinách EÚ.....	53
7.1 Početnosť vyvážajúcich a dovážajúcich MSP	55
8. Záver.....	58
9. Prílohy	61

Zoznam tabuliek

Číslo tabuľky	Názov tabuľky
Tabuľka č. 1	Štruktúra celkového vývozu podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013
Tabuľka č. 2	Celkový objem vývozu v roku 2014 podľa veľkostných kategórií podnikov a teritoriálnych oblastí
Tabuľka č. 3	Štruktúra vývozu do krajín EÚ podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013
Tabuľka č. 4	Štruktúra vývozu do krajín mimo EÚ podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013
Tabuľka č. 5	Vývoz MSP podľa jednotlivých odvetví v roku 2014
Tabuľka č. 6	Vývoz MSP v rámci jednotlivých sektorov priemyselnej výroby v roku 2014
Tabuľka č. 7	Početnosť vývozcov tovaru v roku 2014
Tabuľka č. 8	Odvetvová štruktúra vyvážajúcich MSP a podiel vyvážajúcich MSP na celkovom počte MSP v roku 2014
Tabuľka č. 9	Štruktúra celkového dovozu podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013
Tabuľka č. 10	Celkový objem dovozu v roku 2014 podľa veľkostných kategórií podnikov a teritoriálnych oblastí
Tabuľka č. 11	Štruktúra dovozu z krajín EÚ podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013
Tabuľka č. 12	Štruktúra dovozu z krajín mimo EÚ podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013
Tabuľka č. 13	Dovoz MSP podľa jednotlivých odvetví v roku 2014
Tabuľka č. 14	Početnosť dovozcov tovaru v roku 2014
Tabuľka č. 15	Odvetvová štruktúra dovážajúcich MSP a podiel dovážajúcich MSP na celkovom počte MSP v roku 2014
Tabuľka č. 16	Štruktúra vývozu podľa veľkostných kategórií podnikov v SR a EÚ
Tabuľka č. 17	Štruktúra dovozu podľa veľkostných kategórií podnikov v SR a EÚ
Tabuľka č. 18	Zoznam High-tech produktov

Zoznam grafov

Číslo grafu	Názov grafu
Graf č. 1	Vývoj zahraničného obchodu Slovenska
Graf č. 2	Objem celkového vývozu podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014
Graf č. 3	Objem celkového vývozu MSP podľa právnej formy v roku 2014
Graf č. 4	Trend vývoja vývozu podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 5	Komoditná štruktúra vývozu MSP v roku 2014
Graf č. 6	Vývoj vývozu 5 najvýznamnejších komodít MSP
Graf č. 7	Zastúpenie veľkostných kategórií podnikov na vývoze najvýznamnejších komodít v roku 2014
Graf č. 8	Objem vývozu high-tech produktov podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 9	Teritoriálna štruktúra vývozu podľa veľkostných kategórií podnikov

	v roku 2014
Graf č. 10	Teritoriálna štruktúra vývozu MSP do krajín EÚ v roku 2014
Graf č. 11	Vývoj vývozu MSP do 10 najvýznamnejších krajín v rámci vývozu do EÚ
Graf č. 12	Zastúpenie veľkostných kategórií podnikov na vývoze do jednotlivých krajín EÚ v roku 2014
Graf č. 13	Teritoriálna štruktúra vývozu MSP do krajín mimo EÚ v roku 2014
Graf č. 14	Vývoj vývozu MSP do 10 najvýznamnejších krajín v rámci vývozu na trhy mimo EÚ
Graf č. 15	Zastúpenie veľkostných kategórií podnikov na vývoze do jednotlivých krajín mimo EÚ v roku 2014
Graf č. 16	Vývoj vývozu MSP do susedných krajín SR
Graf č. 17	Vývoz MSP podľa jednotlivých odvetví v roku 2014
Graf č. 18	Zastúpenie veľkostných kategórií podnikov na vývoze v sektoroch priemyselnej výroby v roku 2014
Graf č. 19	Štruktúra celkového vývozu podľa veľkostných kategórií podnikov v krajoch SR v roku 2014
Graf č. 20	Vývoj vývozu MSP v krajoch SR
Graf č. 21	Veľkostná štruktúra vyvážajúcich podnikateľských subjektov v roku 2014
Graf č. 22	Štruktúra vyvážajúcich MSP podľa právnej formy v roku 2014
Graf č. 23	Objem celkového dovozu podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014
Graf č. 24	Objem celkového dovozu MSP podľa právnej formy v roku 2014
Graf č. 25	Trend vývoja dovozu podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 26	Komoditná štruktúra dovozu MSP v roku 2014
Graf č. 27	Vývoj dovozu 5 najvýznamnejších komodít MSP
Graf č. 28	Zastúpenie veľkostných kategórií podnikov na dovoze najvýznamnejších komodít v roku 2014
Graf č. 29	Objem dovozu high-tech produktov podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 30	Teritoriálna štruktúra dovozu podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014
Graf č. 31	Teritoriálna štruktúra dovozu MSP z krajín EÚ v roku 2014
Graf č. 32	Zastúpenie veľkostných kategórií podnikov na dovoze z jednotlivých krajín EÚ v roku 2014
Graf č. 33	Vývoj dovozu MSP z 10 najvýznamnejších krajín v rámci dovozu z EÚ
Graf č. 34	Teritoriálna štruktúra dovozu MSP z krajín mimo EÚ v roku 2014
Graf č. 35	Zastúpenie veľkostných kategórií podnikov na dovoze z jednotlivých krajín mimo EÚ v roku 2014
Graf č. 36	Vývoj dovozu MSP z 10 najvýznamnejších krajín v rámci dovozu z trhov mimo EÚ
Graf č. 37	Dovoz MSP podľa jednotlivých odvetví v roku 2014
Graf č. 38	Štruktúra celkového dovozu podľa veľkostných kategórií podnikov v krajoch SR v roku 2014
Graf č. 39	Veľkostná štruktúra dovážajúcich podnikateľských subjektov v roku 2014
Graf č. 40	Štruktúra dovážajúcich MSP podľa právnej formy v roku 2014

Graf č. 41	Vývoj salda obchodnej bilancie podľa veľkostných kategórii podnikov
Graf č. 42	Podiel MSP na celkovom vývoze do krajín EÚ, v jednotlivých krajinách EÚ v roku 2012
Graf č. 43	Podiel MSP na celkovom vývoze do krajín mimo EÚ, v jednotlivých krajinách EÚ v roku 2012
Graf č. 44	Podiel vyvážajúcich MSP v jednotlivých krajinách EÚ v sektore priemyslu v roku 2012, podľa teritoriálnych oblastí
Graf č. 45	Podiel dovážajúcich MSP v jednotlivých krajinách EÚ v sektore priemyslu v roku 2012, podľa teritoriálnych oblastí

Zoznam máp

Číslo mapy	Názov mapy
Mapa č. 1	Regionálna štruktúra celkového vývozu MSP podľa krajov SR v roku 2014
Mapa č. 2	Regionálna štruktúra celkového dovozu MSP podľa krajov SR v roku 2014

1. Metodické poznámky

Prezentované štatistické údaje o postavení malých a stredných podnikov v zahraničnom obchode SR s tovarom sú spracované na základe definitívnych výsledkov zahraničného obchodu SR za rok 2014, ktoré boli publikované Štatistickým úradom SR (ŠÚ SR) v podrobnej štruktúre v októbri 2015.

Údaje zahraničného obchodu Slovenska s členskými krajinami EÚ vychádzajú zo spracovania prostredníctvom metodiky k systému INTRASTAT. Zahraničný obchod s tretími krajinami (mimo EÚ) je spracovaný prostredníctvom metodiky k systému EXTRASTAT.

Štruktúra zahraničného obchodu podľa veľkostných kategórií podnikov je spracovaná na základe údajov, z ktorých boli vylúčené operácie vykonávané zahraničnými osobami (z celkového vývozu tvorili 9,3 % a z celkového dovozu 8,3 %).

Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu je spracovaná podľa národného konceptu, t.j. podľa krajiny pôvodu (pri celkovom dovoze) a krajiny určenia (pri celkovom vývoze). V prípade nešpecifikovaného dovozu (tvoril 9,6 % z celkového dovozu) sa spracovanie uskutočnilo na základe krajiny zaslania. Krajina pôvodu je krajina, v ktorej bol tovar úplne vyrobený alebo získaný, alebo v ktorej tovar podstúpil podstatnú transformáciu. Za krajinu určenia sa považuje krajina, kde má byť tovar používaný, spotrebovaný alebo spracovaný, alebo posledná známa krajina, do ktorej bude tovar dopravený.

Veľkostná kategorizácia podnikov používaná v tomto materiáli je v súlade s odporúčaním Európskej komisie č. 2003/361/EC platným od 1. 1. 2005. Kategóriu malých a stredných podnikov (MSP) tvoria podniky s počtom zamestnancov menším ako 250, kategóriu veľkých podnikov tvoria podniky s počtom zamestnancov 250 a viac. V rámci kategórie MSP rozlišujeme mikropodniky (0 - 9 zamestnancov), malé podniky (10 - 49 zamestnancov) a stredné podniky (50 - 249). Kategória mikropodnikov zahŕňa aj podnikateľské subjekty s nezisteným počtom zamestnancov. Okrem počtu pracovníkov platia pre kategorizáciu podniku podľa uvedenej smernice aj ďalšie kritériá týkajúce sa výšky obratu, hodnoty aktív a vlastníckej štruktúry. V nasledujúcich podkapitolách uvažujeme s počtom zamestnancov ako s jediným kritériom na začlenenie podniku do kategórie MSP. V prípade jedného významného exportéra (s počtom zamestnancov menej ako 250) bol pri posudzovaní jeho zaradenia do príslušných veľkostných kategórií zohľadnený aj objem obratu/vývozu, ktorý niekoľkonásobne prekračuje odporúčanú hranicu obratu pre MSP (50 mil. Eur), na základe čoho bol uvedený subjekt zaradený do kategórie veľkých podnikov.

Z hľadiska právnych foriem zahrňujú podnikateľské subjekty v jednotlivých veľkostných kategóriách právnické osoby – podniky, ako aj fyzické osoby – podnikateľov.

Postavenie malých a stredných podnikov v zahraničnom obchode high-tech tovarov je spracované na základe zoznamu high-tech tovarov podľa Štandardnej medzinárodnej obchodnej klasifikácie SITC Rev.4.

Údaje o veľkostných kategóriách a ekonomickej činnosti podnikateľských subjektov boli použité na základe prepojenia údajov Registra zahraničného obchodu ŠÚ SR a Registra organizácií ŠÚ SR. Zdrojom údajov o zahraničnom obchode ostatných krajín EÚ je Eurostat.

2. Úvod

Vývoj slovenskej ekonomiky, pre ktorú je charakteristická vysoká úroveň vonkajšej otvorenosti a orientácia na export, do veľkej miery súvisí s vývojom na zahraničných trhoch. Slovenská ekonomika vplyvom vysokého stupňa zapojenia hospodárstva do medzinárodnej del'by práce patrí medzi najotvorenejšie ekonomiky vo svete.

Obmedzená veľkosť domáceho trhového priestoru čoraz viac núti slovenských podnikateľov hľadať odbytište svojej produkcie v zahraničí. Zlepšiť svoju konkurenčnú schopnosť na zahraničných trhoch sa snažia aj malé a stredné podniky (MSP), ktoré tvoria v slovenskom hospodárstve nezastupiteľnú úlohu hlavne v oblasti tvorby pracovných miest a v rozvoji regiónov.

Napriek tomu, že malé a stredné podniky na Slovensku poskytujú v podnikovej ekonomike pracovné príležitosti viac ako dvom tretinám aktívnej pracovnej sily a podieľajú sa viac ako polovicou na tvorbe pridanej hodnoty¹, v zahranično-obchodnej výmene Slovenska pretrvávajú dominantné postavenie veľkých podnikov. V roku 2014 sa malé a stredné podniky podieľali na celkovom objeme vyvezeného tovaru 29,3 %. Podiel malých a stredných podnikov na celkovom dovoze tovarov predstavoval 42,7 %.

V roku 2014 si malé a stredné podniky na Slovensku nezlepšili svoje celkové postavenie v zahranično-obchodnej výmene tovaru, ale naopak posilnili svoje postavenie v obchode s high-tech tovarom. Z teritoriálneho hľadiska sa nedarí malých a stredným podnikom znížiť závislosť od dopytu zo strany krajín EÚ. V roku 2014 dosiahol podiel vývozu malých a stredných podnikov na trhy mimo EÚ len 19,0 %. Práve presadzovaním sa na mimoeurópskych trhoch môžu malé a stredné podniky diverzifikovať svoje odbytištia. Spolu so spracovanými údajmi zahraničného obchodu to poukazuje na zvýšenú potrebu podpory expanzie MSP na zahraničné trhy.

Materiál prezentuje postavenie malých a stredných podnikov v zahraničnom obchode SR na základe definitívnych údajov o zahraničnom obchode v roku 2014. Analyzovaný je vývoz a dovoz s hlavným ťažiskom na kategóriu malých a stredných podnikov z pohľadu veľkostných kategórií podnikov, komoditnej štruktúry, ekonomickej činnosti, regionálnej a teritoriálnej oblasti obchodu. Súčasťou materiálu je porovnanie postavenia MSP v zahraničnom obchode v SR a v krajinách EÚ.

Slovak Business Agency ďakuje pracovníkom Odboru štatistiky zahraničného obchodu Štatistického úradu SR za poskytnutie dátových vstupov, na základe ktorých bolo možné uvedený materiál spracovať a tým podrobnejšie preskúmať postavenie malých a stredných podnikov v zahraničnom obchode SR.

¹ Zdroj: SBA, Správa o stave malého a stredného podnikania v Slovenskej republike v roku 2014

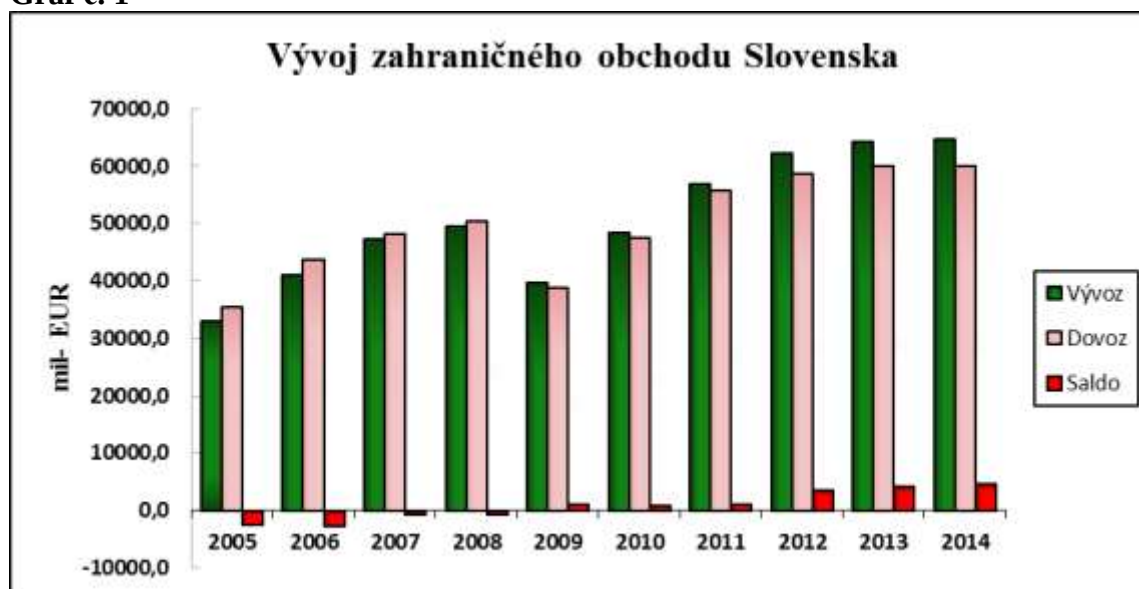
3. Vývoj zahraničného obchodu Slovenska v roku 2014

Celkový vývoz tovaru zo Slovenska dosiahol v roku 2014 hodnotu **64 721,1 mil. Eur**, s medziročným rastom iba 0,9 % (v roku 2013 bol zaznamenaný rast 3,3 %). Celkový dovoz tovarov dosiahol hodnotu **60 018,7 mil. Eur** a oproti roku 2013 ostal takmer **nezmenený** (v roku 2013 bol zaznamenaný rast 2,3 %).

Celková bilancia zahraničného obchodu za rok 2014 bola aktívna v objeme 4 702,4 mil. Eur, čo je najvyššia dosiahnutá hodnota od roku 2003 (v roku 2013 saldo dosiahlo hodnotu 4 232,4 mil. Eur).

Exportná výkonnosť ekonomiky vyjadrujúca podiel vývozu výrobkov a služieb na HDP v roku 2014 oproti predchádzajúcemu obdobiu klesla iba mierne (o 1,1 p. b.) na 91,9 %. Dovozná náročnosť vyjadrujúca podiel dovozu výrobkov a služieb na HDP medziročne klesla iba nepatrne (o 0,2 p. b.) na 88,2 %. Otvorenosť slovenskej ekonomiky (podiel zahraničného obchodného obratu na HDP) dosiahla 180,1 % (v roku 2013 181,4 %).

Graf č. 1

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

Z hľadiska tovarovej štruktúry celkového vývozu Slovenska (podľa tried Harmonizovaného systému) **rozhodujúci podiel tvorili stroje, prístroje a elektronické zariadenia** (332,4 %), **vozidlá, lietadlá, dopravné zariadenia** (25,5 %), základné kovy a výrobky z nich (10,4 %) a nerastné výrobky (5,2 %).

Podľa definitívnych údajov najvýraznejšie vzrástol vývoz (podľa kapitol Harmonizovaného systému) osobných automobilov a iných motorových vozidiel konštruovaných hlavne na prepravu osôb o 327,3 mil. Eur, častí a súčastí motorových vozidiel o 260,1 mil. Eur, telefónnych súprav pre celulárnu sieť alebo ostatné bezdrôtové siete o 172,4 mil. Eur, monitorov a projektorov, televíznych prijímačov o 153 mil. Eur, prípravkov na ústnu alebo zubnú hygienu o 111,3 mil. Eur, ropných plynov o 94,3 mil. Eur a rozvádzačov, rozvodových panelov, ovládacích stolov o 92,3 mil. Eur.

V tovarovej štruktúre celkového dovozu Slovenska tvorili rozhodujúci podiel stroje, prístroje a elektronické zariadenia (31,1 %), vozidlá, lietadlá, dopravné zariadenia (13,3 %), nerastné výrobky (11,5 %) a základné kovy a výrobky z nich (9,7 %).

Najvyššie medziročné zvýšenie v absolútnych hodnotách zaznamenal dovoz osobných automobilov a iných motorových vozidiel konštruovaných hlavne na prepravu osôb o 359,3 mil. Eur, svietidiel a ich časti a súčasti o 106,8 mil. Eur, ostatných výrobkov z plastov o 78,7 mil. Eur a telefónnych súprav pre celulárnu sieť alebo ostatné bezdrôtové siete o 72,2 mil. Eur. Naopak medziročne najviac poklesol dovoz ropných plynov a ostatných plynných uhľovodíkov o 840,6 mil. Eur, ropných olejov a olejov získaných z bitúmenových nerastov, surových o 481,9 mil. Eur, ropných olejov a olejov získaných z bitúmenových nerastov, iných ako surových o 271,5 mil. Eur a vysielacích prístrojov pre rádiotelefóniu, rádiotelegrafiu, rozhlasové alebo televízne vysielanie o 117,2 mil. Eur.

V rámci hlavných ekonomických zoskupení sa zvýšil vývoz do krajín EÚ o 2,5% (tvoril 84,1 % celkového vývozu SR) a do krajín OECD o 2,1 % (na celkovom vývoze SR sa podieľal 86,8 %). Z hľadiska najvýznamnejších obchodných partnerov sa zvýšil vývoz do Španielska o 16,6 %, Spojeného kráľovstva o 14,0 %, Holandska o 9,2 %, Nemecka o 6,5 %, Talianska o 2,1 % a Rumunska o 4,5 %. Medziročne sa vývoz znížil do Ruskej federácie o 18,5 %, Číny o 13,9 %, Rakúska o 1,0 %, Maďarska o 3,3 % a Českej republiky o 4,9 %.

Medziročne sa z hľadiska hlavných ekonomických zoskupení **zvýšil dovoz z krajín EÚ o 1,6 %** (tvoril 63 % z celkového dovozu) a **z krajín OECD sa zvýšil o 0,3 %** (na celkovom dovoze SR sa podieľal 64,5 %). V rámci najvýznamnejších obchodných partnerov sa zvýšil dovoz z Číny o 10,2 %, Poľska o 3,4 %, Maďarska o 8,8 %, Talianska o 5,7 % a Francúzska o 9 %. Znížil sa dovoz z Nemecka o 1,8 %, Českej republiky o 0,9 %, Ruskej federácie o 19,9 %, Kórejskej republiky o 15,1 % a Japonska o 5,6 %.

Najväčšie pasívne saldo bolo v zahranično-obchodnej činnosti Slovenska dosiahnuté s Kórejskou republikou (4 281,8 mil. Eur), Čínou (3 520,7 mil. Eur), Ruskou federáciou (2 839,6 mil. Eur), Japonskom (665,5 mil. Eur), Malajziou (449,8 mil. Eur), Taiwanom (433,2 mil. Eur), Ukrajinou (229,8 mil. Eur) a Indiou (210,4 mil. Eur). Najvýznamnejšie aktívne saldo Slovensko dosiahlo s Nemeckom (4 975,4 mil. Eur), Spojeným kráľovstvom (2 577,8 mil. Eur), Rakúskom (2 381,1 mil. Eur), Poľskom (2 287,3 mil. Eur), Českom (1 773,2 mil. Eur), Francúzskom (1 349,9 mil. Eur), Maďarskom (1 032,8 mil. Eur), Talianskom (975,8 mil. Eur) a Holandskom (883,4 mil. Eur).

4. Celkový vývoz v roku 2014 z pohľadu MSP

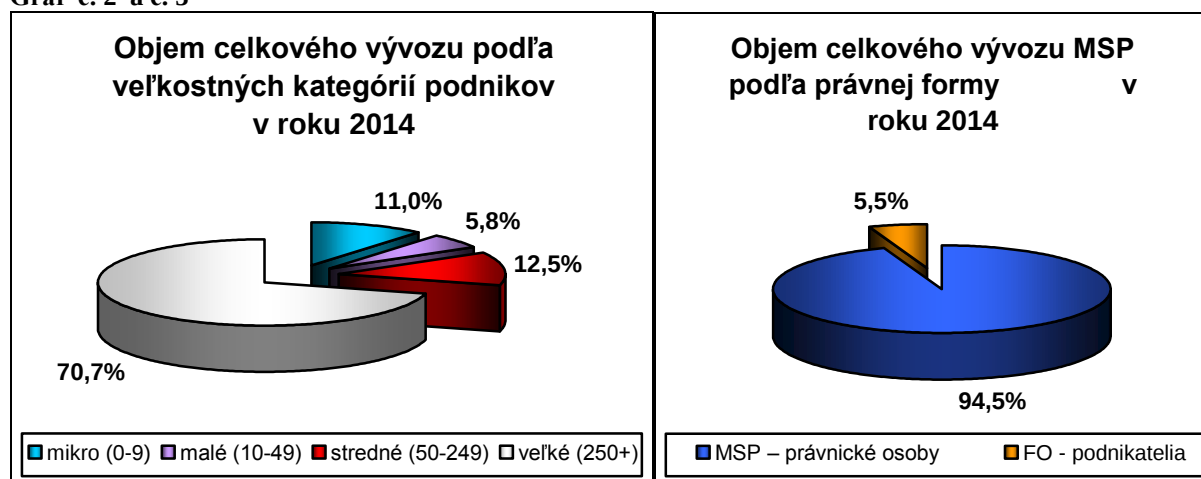
Objem vývozu malých a stredných podnikov sa v roku 2014 takmer nezmenil. V medziročnom porovnaní sa zvýšil len o 0,1 % na hodnotu 17 192,7 mil. Eur².

V roku 2014 predstavoval podiel malých a stredných podnikov na objeme celkového vývozu 29,3 %, čo je o 0,2 viac ako v roku 2013. V prípade započítania vývozu zahraničných osôb by podiel MSP na celkovom vývoze predstavoval 26,6 %.

Z hľadiska jednotlivých veľkostných kategórií dosiahol podiel mikropodnikov (0 - 9) na celkovom vývoze 11,0 %, čo predstavuje 6 452,1 mil. Eur. Malé podniky (10 – 49) sa na celkovom vývoze podieľali 5,8 % s objemom vývozu v hodnote 3 379,2 mil. Eur a stredné podniky (50 - 249) s podielom 12,5 %, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 7 361,4 mil. Eur. Dominantné postavenie na celkovom vývoze aj v roku 2014 mali veľké podniky, ktorých podiel tvoril 70,7 % z celkového vývozu, čo predstavuje 41 525,5 mil. Eur.

Z celkovej hodnoty vývozu malých a stredných podnikov (17 192,7 mil. Eur) tvorili rozhodujúci podiel právnické osoby (94,5 %). Objem vývozu fyzických osôb – podnikateľov dosiahol hodnotu 947,9 mil. Eur, čo predstavuje 5,5 % z celkového objemu vývozu MSP v roku 2014.

Graf č. 2 a č. 3

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

V rámci jednotlivých veľkostných kategórií MSP sa medziročne zvýšil vývoz len stredným podnikom o 5,3 % (v absolútnom vyjadrení o 368,3 mil. Eur). Vývoz mikropodnikov sa medziročne znížil o 1,5 % (o 97,1 mil. Eur) a vývoz malých podnikov poklesol o 7,1 % (o 259,1 mil. Eur). Pokles vývozu bol zaznamenaný aj v kategórii veľkých podnikov (o 0,6 %, resp. o 256,6 mil. Eur).

² V zmysle metodiky spracovania je štruktúra vývozu prezentovaná na základe definitívnych údajov ZO, z ktorých boli vylúčené operácie vykonávané zahraničnými osobami

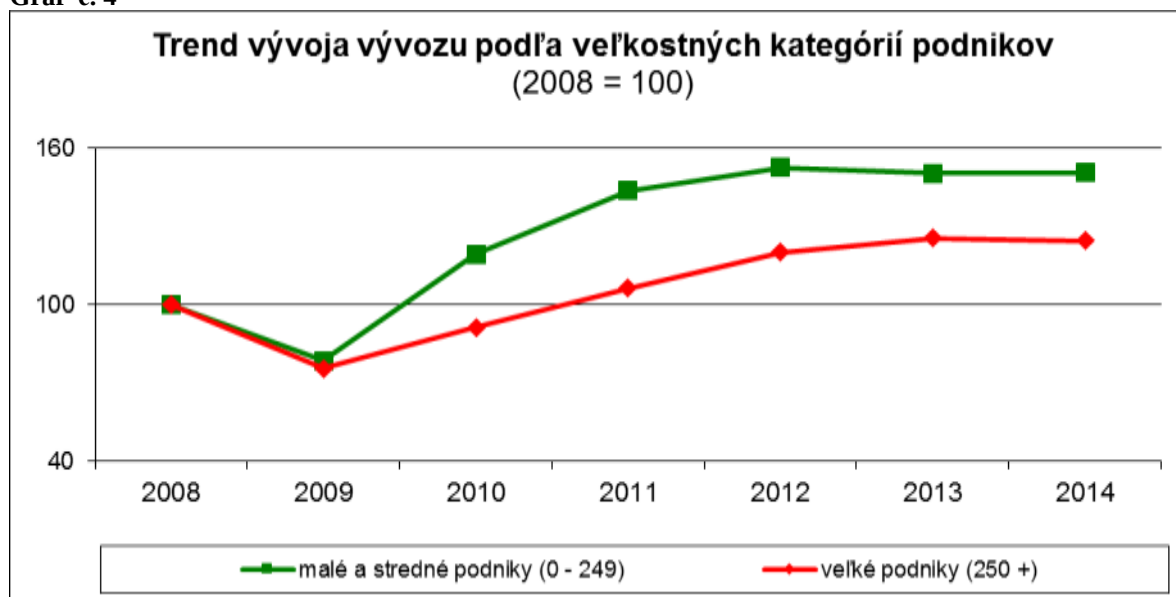
Tabuľka č. 1: Štruktúra celkového vývozu podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013

Veľkostná kategória podnikov	Celkový objem vývozu (bez zahraničných osôb)			
	2013	2014		Index
	mil. Eur	mil. Eur	podiel v %	2014/2013
mikropodniky (0-9)	6 549,2	6 452,1	11,0%	98,5
malé podniky (10-49)	3 638,3	3 379,2	5,8%	92,9
stredné podniky (50-249)	6 993,1	7 361,4	12,5%	105,3
veľké podniky (250+)	41 782,1	41 525,5	70,7%	99,4
MSP (0-249)	17 180,6	17 192,7	29,3%	100,1
Spolu	58 962,7	58 718,2	100,0%	99,6
Celkový objem vývozu v roku 2014 (vrátane zahraničných osôb)	mil. Eur		podiel MSP (0-249)	
	64 721,1		26,6%	

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

Výrazne nižší podiel malých a stredných podnikov na vývoze oproti ostatným ekonomickým kategóriám (tržby, pridaná hodnota, zamestnanosť) súvisí aj so skutočnosťou, že malé a stredné podniky obvykle realizujú aj nepriamy vývoz prostredníctvom subdodávok komponentov pre veľké podniky, ktoré následne umiestňujú hotové výrobky na zahraničné trhy.

Trend vývoja vývozu podľa veľkostných kategórií podnikov prezentovaný v nižšie uvedenom grafe č. 4 poukazuje na výrazne vyššiu dynamiku vývozu malých a stredných podnikov v pokrízovom roku 2009 ako v prípade veľkých podnikov. V období po roku 2012 však MSP nenadviazali na svoje predchádzajúce pozitívne výsledky. V roku 2013 vývoz MSP poklesol o 1,3 % a v roku 2014 zaznamenal stagnáciu (rast o 0,1 %). Vývoz veľkých podnikov zaznamenal medziročný pokles až v roku 2014 (o 0,6 %).

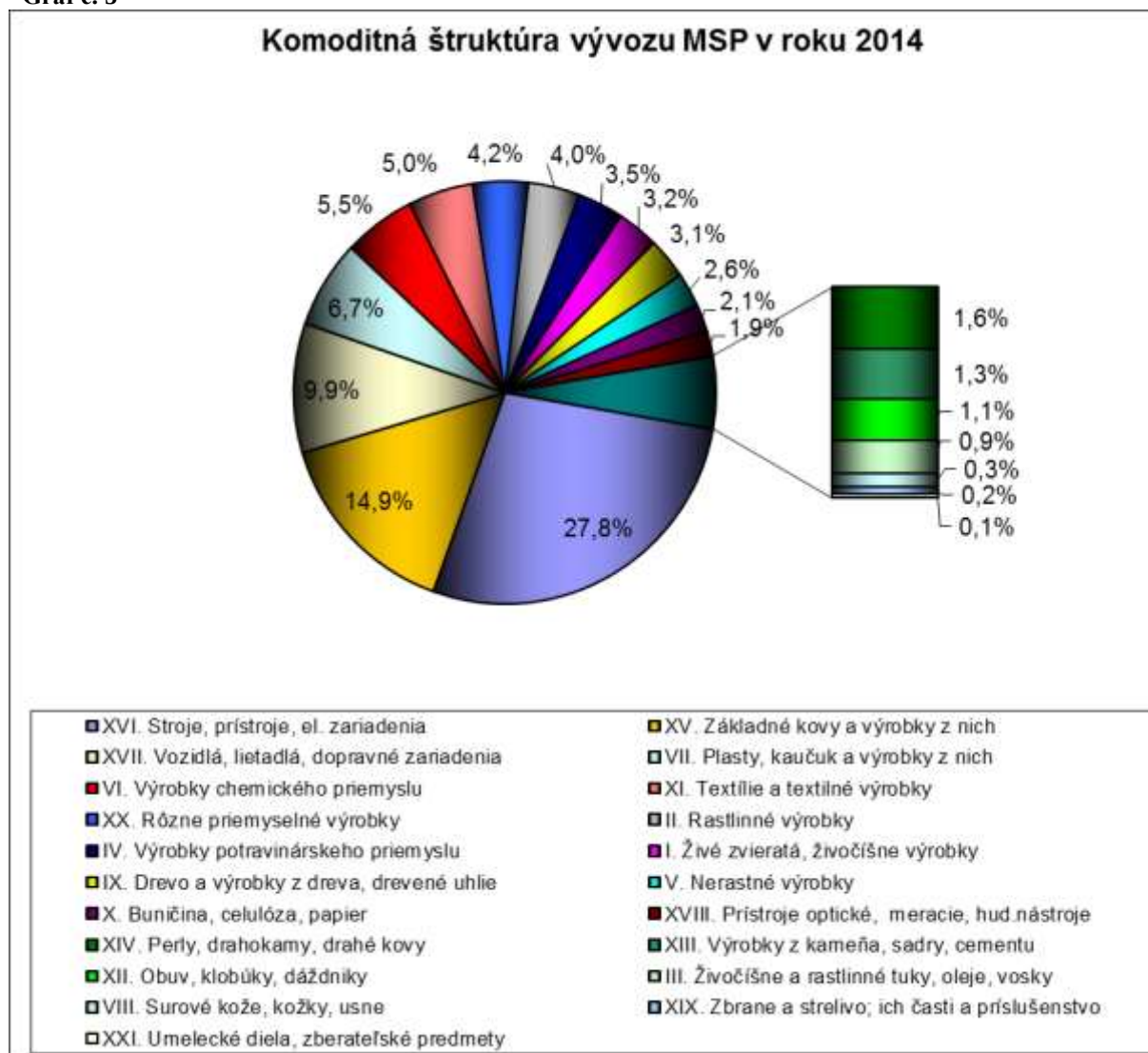
Graf č. 4

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

4.1 Komoditná štruktúra celkového vývozu MSP

Viac ako jednu štvrtinu (27,8 %, resp. 4 771,1 mil. Eur) z celkového vývozu malých a stredných podnikov v roku 2014 tvorili stroje, prístroje, elektronické zariadenia, (podľa tried Harmonizovaného systému). Medzi ďalšie významné komodity patrili základné kovy a výrobky z nich s podielom 14,9 % (2 561,4 mil. Eur), vozidlá, lietadlá, dopravné zariadenia s podielom 9,9 % (1 702,2 mil. Eur), plasty, kaučuk a výrobky z nich s podielom 6,7 % (1 155,6 mil. Eur), výrobky chemického priemyslu s podielom 5,5 % (951,4 mil. Eur), textilie a textilné výrobky s podielom 5,0 % (856,9 mil. Eur), rôzne priemyselné výrobky s podielom 4,2 % (727,7 mil. Eur), rastlinné výrobky s podielom 4,0 % (681,0 mil. Eur), výrobky potravinárskeho priemyslu s podielom 3,5 % (604,7 mil. Eur).

Graf č. 5

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Komoditná štruktúra vývozu MSP je pomerne stabilná a neprechádza výraznými zmenami.

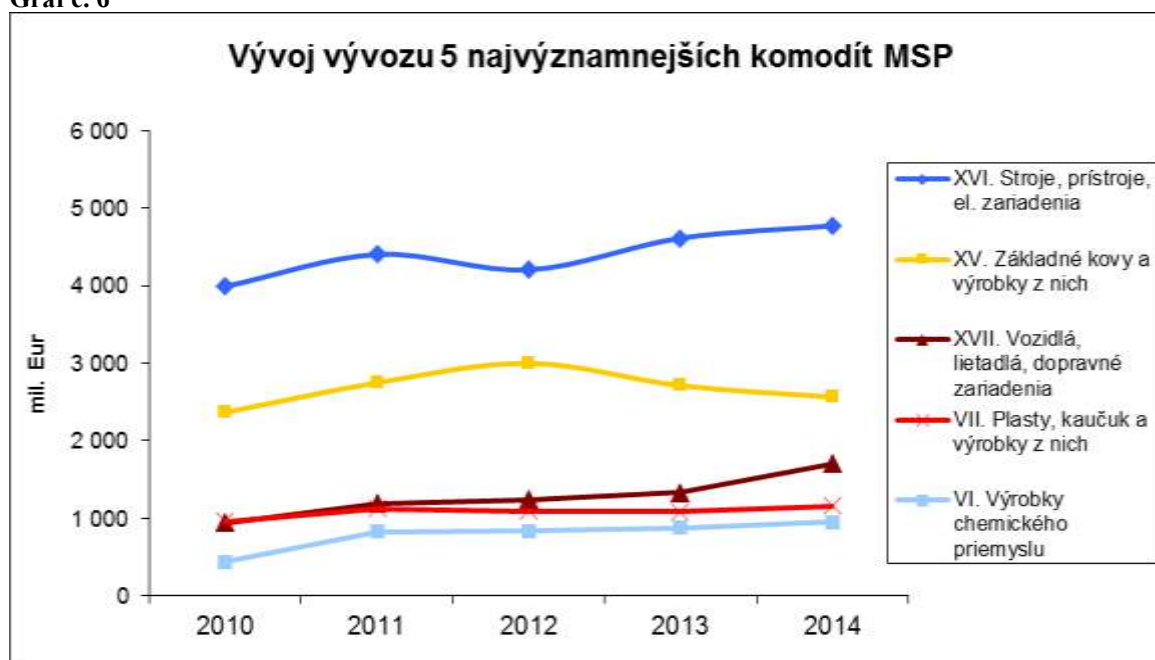
Medziročne sa najvýraznejšie zvýšilo zastúpenie vozidiel, lietadiel, dopravných prostriedkov (o 2,1 p. b), strojov, prístrojov, elektronických zariadení (o 0,9 p. b), textílií a textilných výrobkov (o 0,5 p. b.), plastov, kaučuku a výrobkov z nich (o 0,4 p. b.)

a výrobkov chemického priemyslu (o 0,4 p. b.). Naopak, znížilo sa zastúpenie rastlinných výrobkov (o 1,1 p. b.), základných kovov a výrobkov z nich (o 0,9 p. b.), výrobkov potravinárskeho priemyslu (o 0,9 p. b.), dreva a výrobkov z dreva, dreveného uhlia (o 0,3 p. b.) a buničiny, celulózy a papiera (o 0,3 p. b.).

V absolútnej hodnote sa v medzioročnom porovnaní **najvýraznejšie zvýšil vývoz vozidiel, lietadiel a dopravných zariadení** (o 368,8 mil. Eur, resp. o 27,7 %), **strojov, prístrojov a elektronických zariadení** (o 159,2 mil. Eur, resp. o 3,5 %), **textílií a textilných výrobkov** (o 78,7 mil. Eur, resp. o 10,1 %), výrobkov chemického priemyslu (o 76,1 mil. Eur, resp. o 8,7 %), plastov, kaučuku a výrobkov z nich (o 72,1 mil. Eur, resp. o 6,7 %). Naopak, v absolútnej hodnote najvýraznejšie medziročne poklesol vývoz rastlinných výrobkov (o 191,4 mil. Eur, resp. o 21,9 %), výrobkov potravinárskeho priemyslu (o 159,8 mil. Eur, resp. o 20,9 %), základných kovov a výrobkov z nich (o 149,0 mil. Eur, resp. o 5,5 %).

Nasledujúci graf č. 6 zobrazuje vývoj vývozu piatich najvýznamnejších komodít MSP³ od roku 2010. V roku 2014 pokračoval trend nárastu vývozu **strojov, prístrojov a elektronických zariadení** (o 3,5 %), vozidiel, lietadiel a dopravných zariadení (o 27,7 %) a výrobkov chemického priemyslu (o 8,7 %). Po predchádzajúcom poklese v roku 2013 vzrástol v roku 2014 aj vývoz plastov, kaučuku a výrobkov z nich (o 6,7 %). Vývoz základných kovov a výrobkov z nich sa znížil opätovne aj v roku 2014 (o 5,5 %).

Graf č. 6

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Z hľadiska najvýznamnejších komodít v roku 2014 (graf č. 7)⁴ dosahovali malé a stredné podniky najvýznamnejšie zastúpenie na vývoze rastlinných výrobkov (92,2 %), dreva a výrobkov z dreva, dreveného uhlia (82,0 %), živých zvierat, živočíšnych výrobkov (82,0 %), výrobkov potravinárskeho priemyslu (66,4 %), textílií a textilných výrobkov (62,3 %) a výrobkov chemického priemyslu (60,0 %).

³ 5 najvýznamnejších komodít tvorí 65 % celkového vývozu MSP.

⁴ Najvýznamnejšie komodity uvedené v grafe č. 7 tvoria 98 % celkového vývozu.

Dominantné postavenie veľkých podnikov sa prejavuje vo vývoze vozidiel, lietadiel, dopravných zariadení (podiel MSP dosiahol len 10,8 %), nerastných výrobkov (podiel MSP dosiahol 13,4 %) a strojov, prístrojov a elektronických zariadení (podiel MSP dosiahol 25,4 %).

Graf č. 7

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

V porovnaní s rokom 2013 **najvýraznejšie vzrástol podiel MSP na vývoze prístrojov optických, meracích a hudobných nástrojov** (o 10,1 p. b.), **výrobkov chemického priemyslu** (o 4,7 p. b.) **a na vývoze vozidiel, lietadiel a dopravných zariadení** (o 2,2 p. b.). Naopak najvýraznejšie poklesol podiel MSP na vývoze výrobkov z kameňa, sadry a cementu (o 8,1 p. b.), na výrobkoch potravinárskeho priemyslu (o 4,7 p. b.) a na vývoze dreva, výrobkov z dreva a dreveného uhlia (o 3,2 p. b.).

4.1.1 Vývoz high-tech tovarov

Štatistické údaje o obchodnej výmene tovarov s vysokou technológiou (high-tech tovary) patria medzi ukazovatele, pomocou ktorých je možné hodnotiť úroveň znalostnej ekonomiky. Skupina high-tech tovarov sa posudzuje na základe Štandardnej medzinárodnej obchodnej klasifikácie SITC Rev.4 a obsahuje technické produkty, ktorých výroba zahŕňa vysokú intenzitu výskumu a vývoja. Do tejto skupiny sa zaraďujú výrobky z nasledovných oblastí:

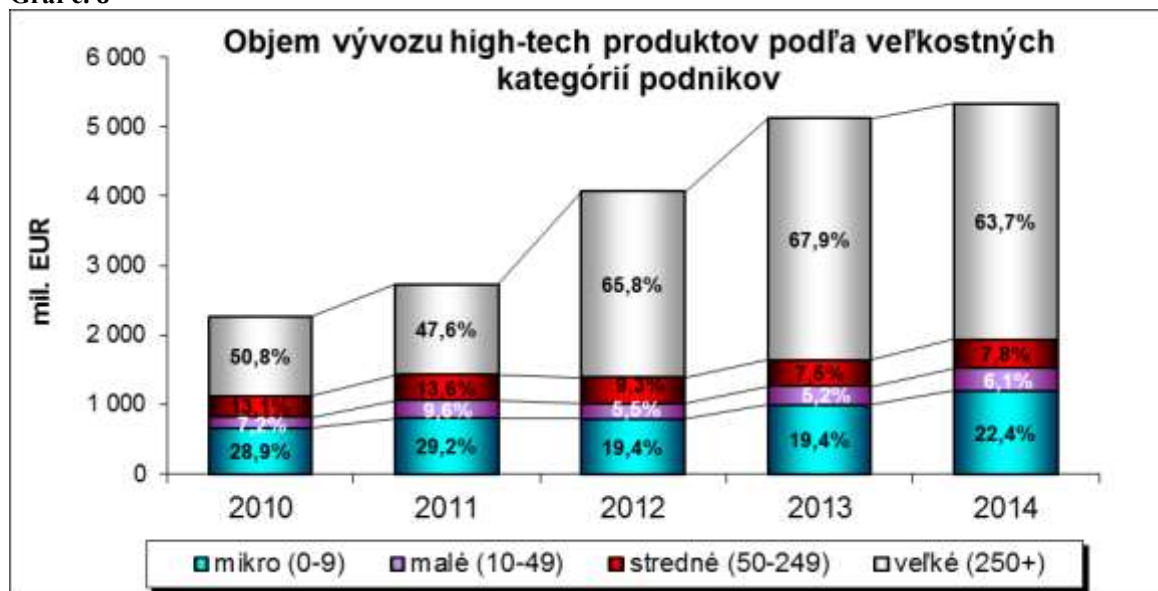
- Letecká technika,
- Výpočtová technika,
- Elektronika a telekomunikácie,
- Farmácia,
- Vedecké prístroje,
- Elektrotechnika,
- Chémia,
- Neelektrické stroje⁵.

Objem vývozu high-tech tovarov sa v roku 2014 medziročne zvýšil o 4,2 % a dosiahol úroveň 5 329,8 mil. Eur (bez započítania vývozných operácií zahraničných osôb). Medziročné zvýšenie vývozu high-tech tovarov súviselo predovšetkým s nárastom objemu vývozu v sektore malých a stredných podnikov (o 17,8 %, resp. o 292,4 mil. Eur).

Medziročný rast vývozu high-tech tovarov bol zaznamenaný vo všetkých veľkostných kategóriách malých a stredných podnikov. Vývoz mikropodnikov sa medziročne zvýšil o viac ako pätinu (o 20,7 %, resp. o 205,1 mil. Eur), malé podniky zaznamenali rast vývozu o 21,5 % (resp. o 57,2 mil. Eur) a vývoz high-tech tovarov strednými podnikmi zaznamenal nárast o 7,8 % (o 30,1 mil. Eur).

Malé a stredné podniky dosiahli na celkovom vývoze high-tech tovarov podiel 36,3 %, pri medziročnom zvýšení o 4,2 p. b. V rámci jednotlivých veľkostných kategórií MSP sa zvýšil podiel mikropodnikov na 22,4 % (o 3,1 p. b), podiel malých podnikov vzrástol na 6,1 % (o 0,9 p. b.) a podiel stredných podnikov sa zvýšil na 7,8 % (o 0,3 p. b.).

Graf č. 8

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

⁵ Podrobnejšie informácie o skupine high-tech tovarov podľa Štandardnej medzinárodnej obchodnej klasifikácie SITC Rev. 4 sú uvedené v prílohe na strane 62 (tabuľka č. 20)

4.2 Teritoriálna štruktúra vývozu MSP

Z hľadiska teritoriálnej štruktúry vývozu MSP naďalej **zostáva rozhodujúcim vývozným teritóriom jednotný trh EÚ**. V roku 2014 celkový objem vývozu do krajín EÚ predstavoval **89,2 %** (resp. 15 342,6 mil. Eur) z celkového vývozu MSP, s medziročným rastom 0,3 %. **Vývoz do krajín mimo EÚ dosiahol podiel 10,8 %** (1 850,0 mil. Eur) z celkového vývozu MSP. V rámci jednotlivých kategórií MSP najvyšší podiel na vývoze do krajín mimo EÚ zastáva kategória mikropodnikov (13,0 %). V medziročnom porovnaní došlo k miernemu poklesu (o 0,2 p. b.) podielu vývozu malých podnikov vyvážajúcich do krajín mimo EÚ. Podiel vývozu do krajín mimo EÚ za znížil aj pri vývoze stredných podnikov (0,6 p. b.). Naopak rast zaznamenal podiel vývozu mikropodnikov (o 0,3 p. b.).

Tabuľka č. 2: Celkový objem vývozu v roku 2014 podľa veľkostných kategórií podnikov a teritoriálnych oblastí

Veľkostná kategória podnikov	Absolútne hodnoty (v mil. Eur)			Podiel v %		
	Vývoz do krajín EÚ	Vývoz do krajín mimo EÚ	Vývoz spolu	Vývoz do krajín EÚ	Vývoz do krajín mimo EÚ	Vývoz spolu
mikro (0-9)	5 611,5	840,6	6 452,1	87,0%	13,0%	100,00%
malé (10-49)	3 106,0	273,1	3 379,1	91,9%	8,1%	100,00%
stredné (50-249)	6 625,0	736,3	7 361,3	90,0%	10,0%	100,00%
veľké (250+)	33 641,0	7 884,6	41 525,6	81,0%	19,0%	100,00%
MSP (0-249)	15 342,5	1 850,0	17 192,5	89,2%	10,8%	100,00%
Spolu	48 983,5	9 734,6	58 718,1	83,4%	16,6%	100,00%

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Z nasledujúceho grafu vyplýva, že vývoz malých a stredných podnikov mimo krajín EÚ (10,8 %) je takmer dvojnásobne nižší ako podiel vývozu mimo krajín EÚ veľkých podnikov (19,0 %).

Graf č. 9

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

4.2.1 Vývoz MSP do krajín EÚ

Podiel malých a stredných podnikov na celkovom objeme vývozu do krajín EÚ v roku 2014 predstavoval 31,3 % (resp. 15 342,5 mil. Eur). V rámci jednotlivých kategórií MSP sa najviac na celkovom vývoze do krajín EÚ podieľali stredné podniky s podielom 13,5 %, v absolútnom vyjadrení 6 625,0 mil. Eur. Podiel mikropodnikov predstavoval 11,5 % (5 611,5 mil. Eur) z celkového vývozu do krajín EÚ a malé podniky sa na celkovom vývoze podieľali 6,3 % (3 106,0 mil. Eur).

Tabuľka č. 3: Štruktúra vývozu do krajín EÚ podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013

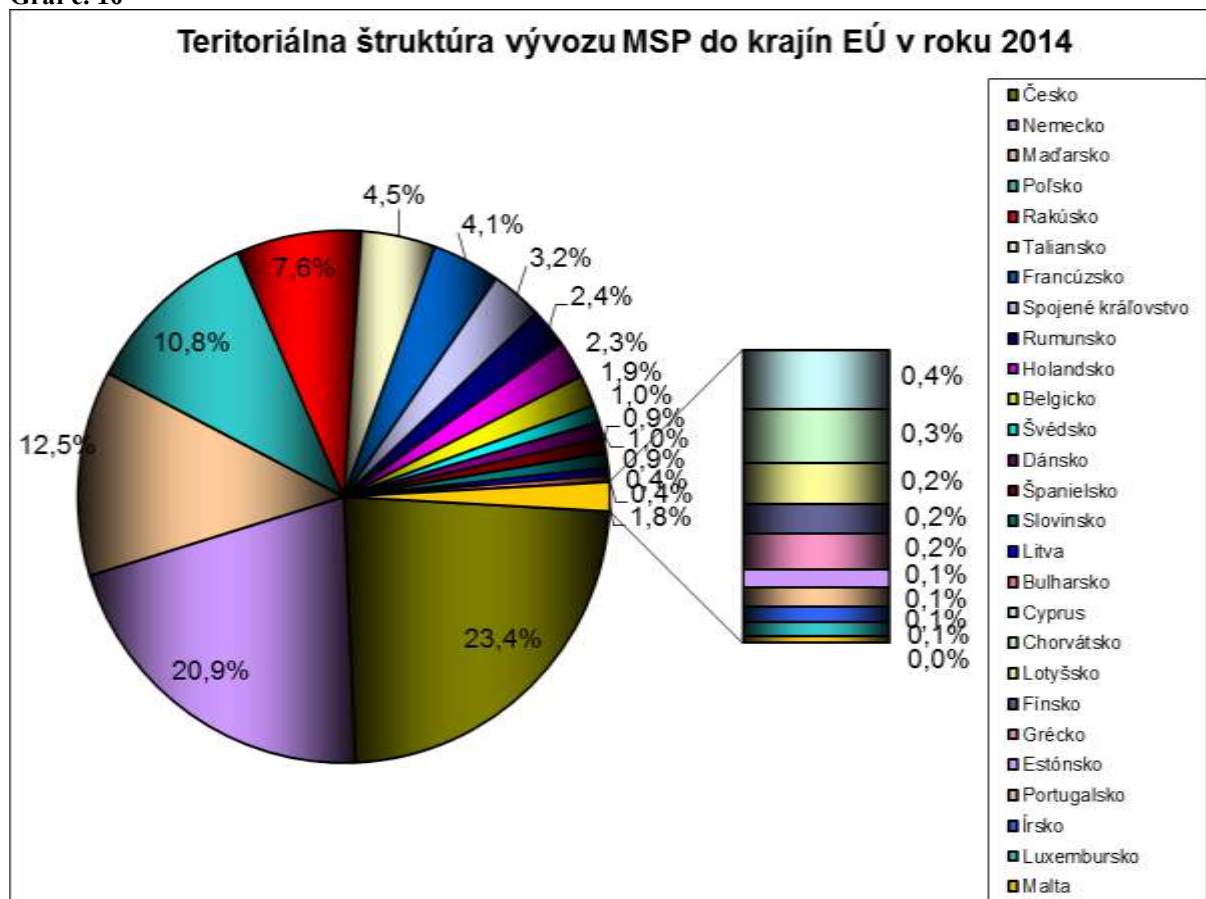
Veľkostná kategória podnikov	Celkový objem vývozu - krajiny EÚ			
	2013	2014		Index 2014/2013
	mil. Eur	mil. Eur	podiel v %	
mikropodniky (0-9)	5 714,8	5 611,5	11,5%	98,2
malé podniky (10-49)	3 337,7	3 106,0	6,3%	93,1
stredné podniky (50-249)	6 250,3	6 625,0	13,5%	106,0
veľké podniky (250+)	33 276,2	33 641,0	68,7%	101,1
MSP (0-249)	15 302,8	15 342,5	31,3%	100,3
Spolu	48 579,0	48 983,5	100,0%	100,8

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

V medziročnom porovnaní bol v rámci jednotlivých kategórií MSP **zaznamenaný výrazný pokles vývozu do krajín EÚ v prípade malých podnikov** (o 6,9 %, resp. o 231,7 mil. Eur) a mikropodnikov (o 1,8 %, resp. o 103,3 mil. Eur). Naopak, vývoz sa zvýšil u stredných podnikov o 6,0 % (resp. o 374,7 mil. Eur). Výrazný nárast predovšetkým vývozu stredných podnikov a naopak zníženie vývozu malých podnikov spôsobilo, že celkový vývoz MSP do krajín EÚ sa oproti predchádzajúcemu obdobiu takmer nezmenil a dosiahol rast 0,3 %, resp. o 39,7 mil. Eur.

Z hľadiska **teritoriálnej štruktúry smerovala takmer štvrtina (23,4 %) z celkového vývozu MSP do Českej republiky**. Do Nemecka smerovalo 20,9 %, 12,5 % do Maďarska, 10,8 % do Poľska, 7,6 % do Rakúska, 4,5 % do Talianska a 4,1 % do Francúzska. Ostatné krajiny mali podiel nižší ako 4 %.

Graf č. 10

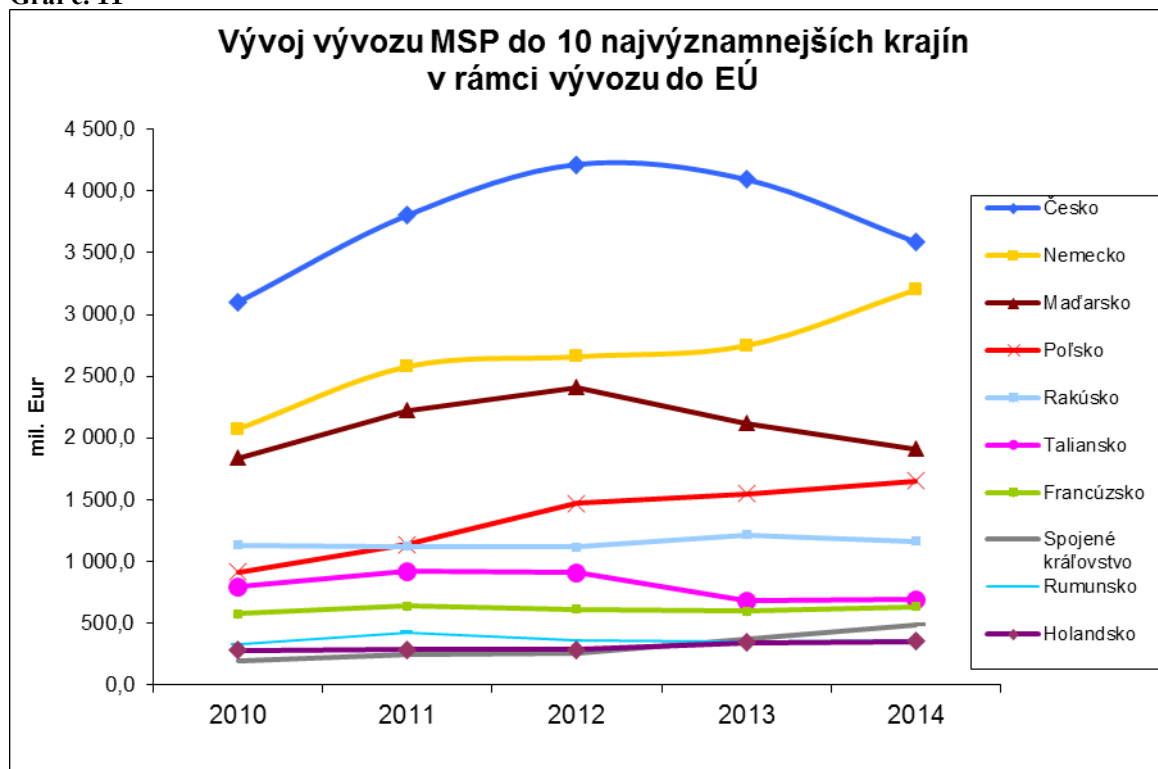

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

V rámci najvýznamnejších krajín na vývoze MSP do krajín EÚ⁶ (graf č. 11) sa vývoz do Českej republiky rovnako ako minulý rok znížil a bol zaznamenaný výrazný pokles o 12,4 % (v roku 2013 pokles o 3 %). Pokles sa prejavil aj na vývoze do Maďarska (o 9,9 % oproti roku 2013) a do Rakúska (o 4,3 % oproti predchádzajúcemu roku). Naopak rastovú dynamiku si zachovalo Spojené kráľovstvo (o 30,6 %) a Nemecko (o 16,5 %). Vývoz sa mierne zvýšil aj do Poľska (o 6,7 %) a Francúzska (o 6,7 %). Dynamika vývozu ostatných krajín EÚ je pomerne stabilná a bez väčších zmien.

⁶ 10 najvýznamnejších krajín pokrýva 91,5 % z celkového vývozu MSP do EÚ

Graf č. 11

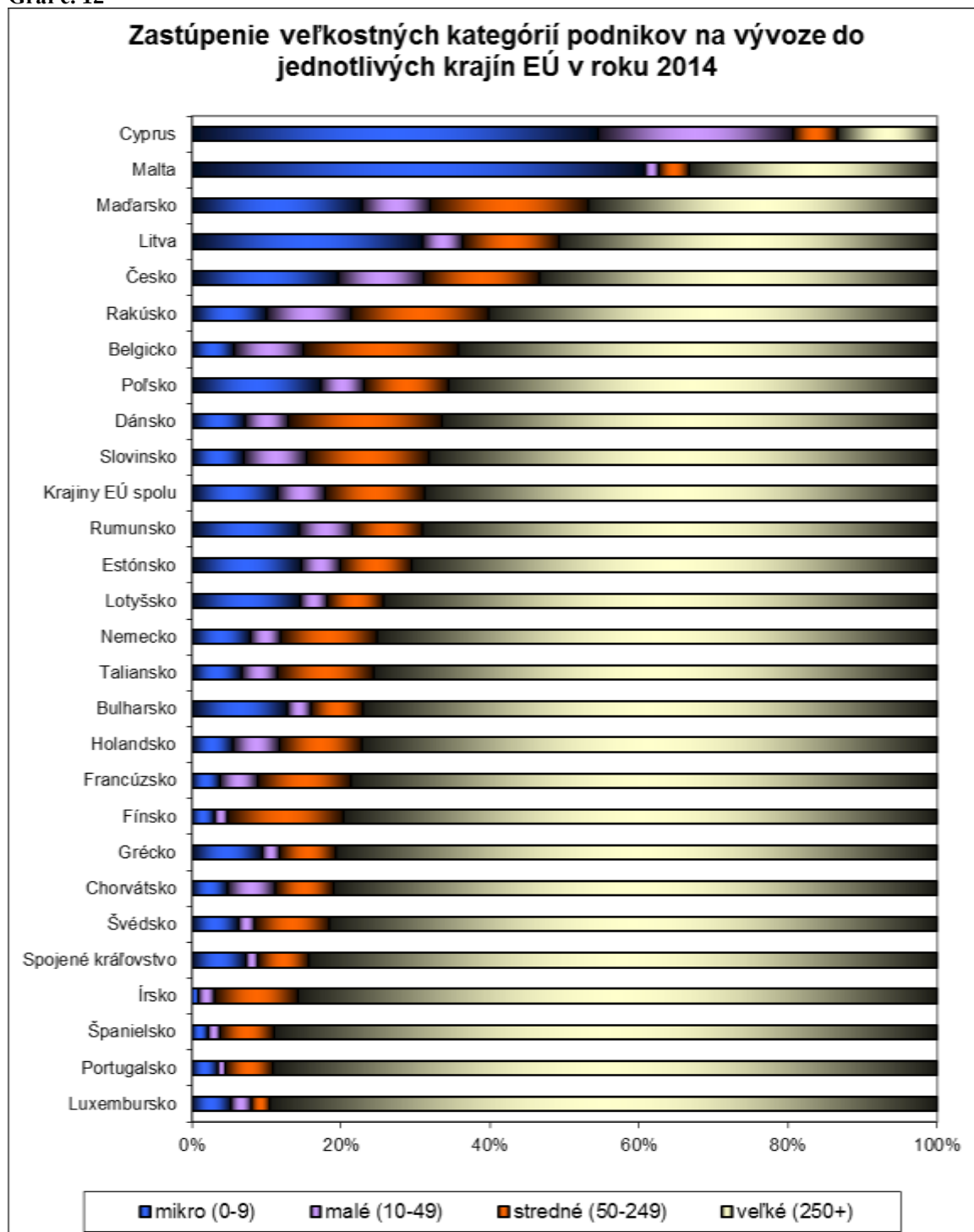

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

V roku 2014 sa malé a stredné podniky výraznejšie presadili na vývoze na Cyprus, kde ich podiel predstavoval 86,7 %, do Malty s podielom 66,7 % a do Maďarska (53,2 % podiel MSP).

Naopak dominancia veľkých podnikov a nízke zastúpenie MSP je zrejmé vo vývoze do Luxemburska (10,4 % podiel MSP), Portugalska (10,8 % podiel MSP), Španielska (11,0 % podiel MSP), Írska (14,2 % podiel MSP), Spojeného kráľovstva (15,7 % podiel MSP), Švédska (18,4 % podiel MSP), Chorvátska (19,1 % podiel MSP) a Grécka (19,4 % podiel MSP).

Graf č. 12

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

4.2.2 Vývoz MSP do krajín mimo EÚ

Podiel veľkých podnikov na vývoze tvoril viac ako tri štvrtiny (81,0 %) z celkového vývozu do krajín mimo EÚ. V rámci jednotlivých kategórií MSP dosiahol podiel mikropodnikov 8,6 % (resp. 840,6 mil. Eur), malých podnikov 2,8 % (resp. 273,1 mil. Eur) a stredných podnikov 7,6 % (resp. 736,3 mil. Eur) z celkového vývozu mimo krajín EÚ. **Celkový objem vývozu MSP do krajín mimo EÚ sa medziročne znížil o 1,5 % a pohybuje sa na úrovni 1 850,0 mil. Eur, čo predstavuje 19 % z celkového objemu vývozu mimo krajín EÚ.**

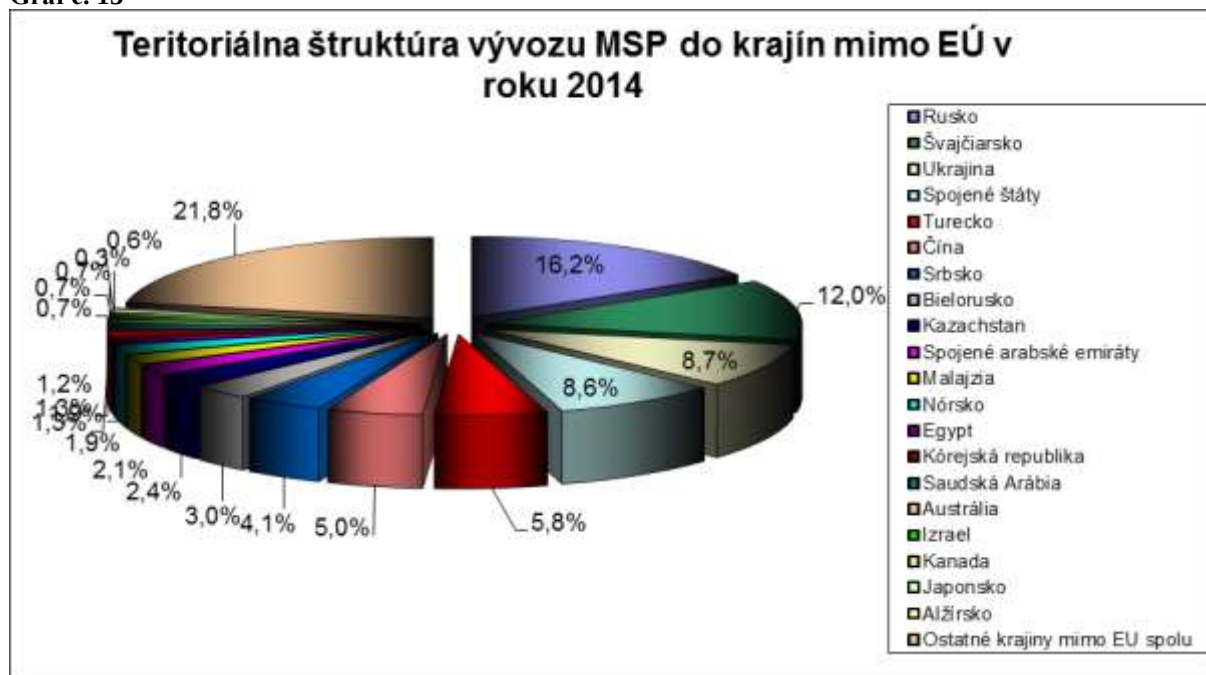
Tabuľka č. 4: Štruktúra vývozu do krajín mimo EÚ podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013

Veľkostná kategória podnikov	Celkový objem vývozu - krajiny mimo EÚ			
	2013	2014		Index 2014/2013
	mil. Eur	mil. Eur	podiel v %	
mikropodniky (0-9)	834,5	840,6	8,6%	100,7
malé podniky (10-49)	300,6	273,1	2,8%	90,9
stredné podniky (50-249)	742,8	736,3	7,6%	99,1
veľké podniky (250+)	8 505,8	7 884,6	81,0%	92,7
MSP (0-249)	1 877,8	1 850,0	19,0%	98,5
Spolu	10 383,7	9 734,6	100,0%	93,7

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Vývoz mikropodnikov do krajín mimo EÚ sa medziročne mierne zvýšil o 0,7 % (o 6,1 mil. Eur). Pokles zaznamenal vývoz malých podnikov o 9,1 % (o 27,5 mil. Eur). V prípade stredných podnikov predstavoval medziročný pokles 0,9 % (resp. o 6,5 mil. Eur). Výsledkom tohto vývoja bol mierny pokles celkového vývozu MSP na celkovom vývoze mimo krajín EÚ o 1,5 % (27,8 mil. Eur).

Graf č. 13

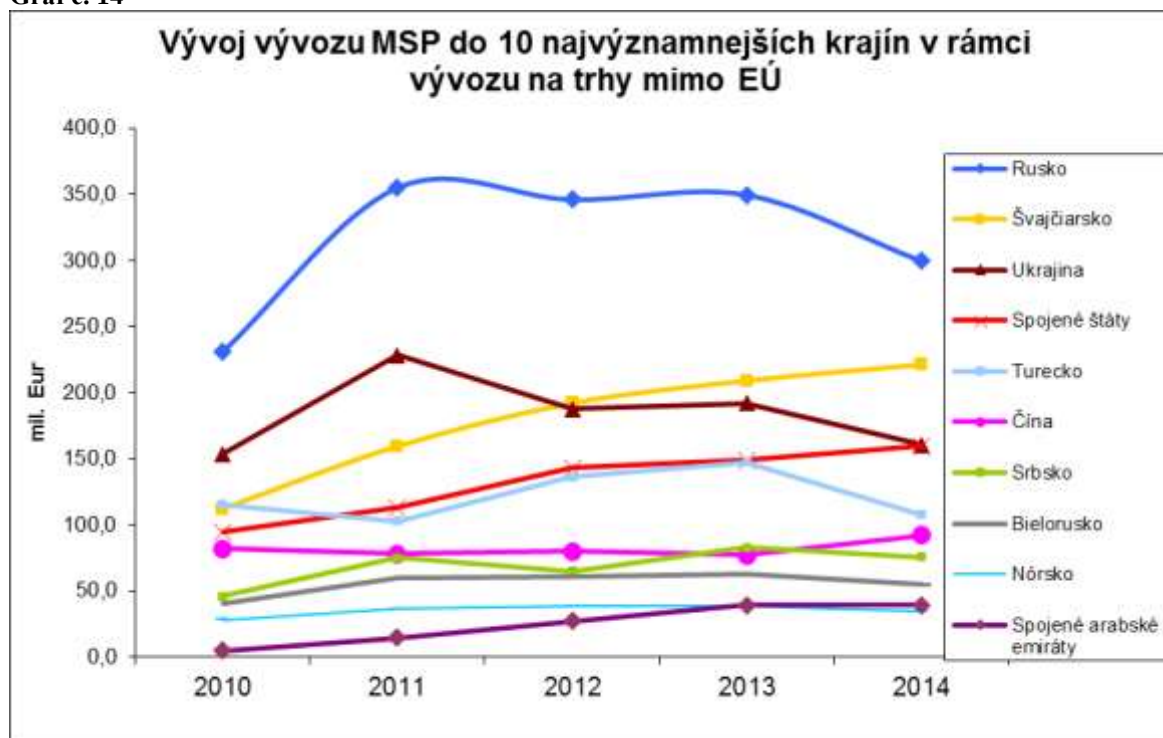

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Z teritoriálneho hľadiska vývozu MSP mimo EÚ tvoria **najvýznamnejšie krajiny vývozu MSP Rusko** (16,2 %), **Švajčiarsko** (12,0 %), **Ukrajina** (8,7 %) a **Spojené štáty** (8,6 %). Súhrnne tieto krajiny dosahujú takmer polovicu (45,5 %) z celkového vývozu MSP mimo krajín EÚ. Podiel ostatných krajín je nižší ako 6 %.

Vývoj vývozu MSP 10 najvýznamnejších krajín v rámci vývozu na trhy mimo EÚ (graf. č. 14) poukazuje na pretrvávajúcu rastovú dynamiku vývozu do Švajčiarska, Spojených štátov a rastúcim významom vývozných destinácií ako Čína s medziročným rastom 19,0 %. Naopak medziročne výrazne poklesol vývoz do Turecka o 27,1 %, Ukrajiny o 16,3 %, Ruskej federácie o 14,3 %, Bieloruska o 12,0 %, Nórska o 11,5 % a Srbska o 9,0 %.

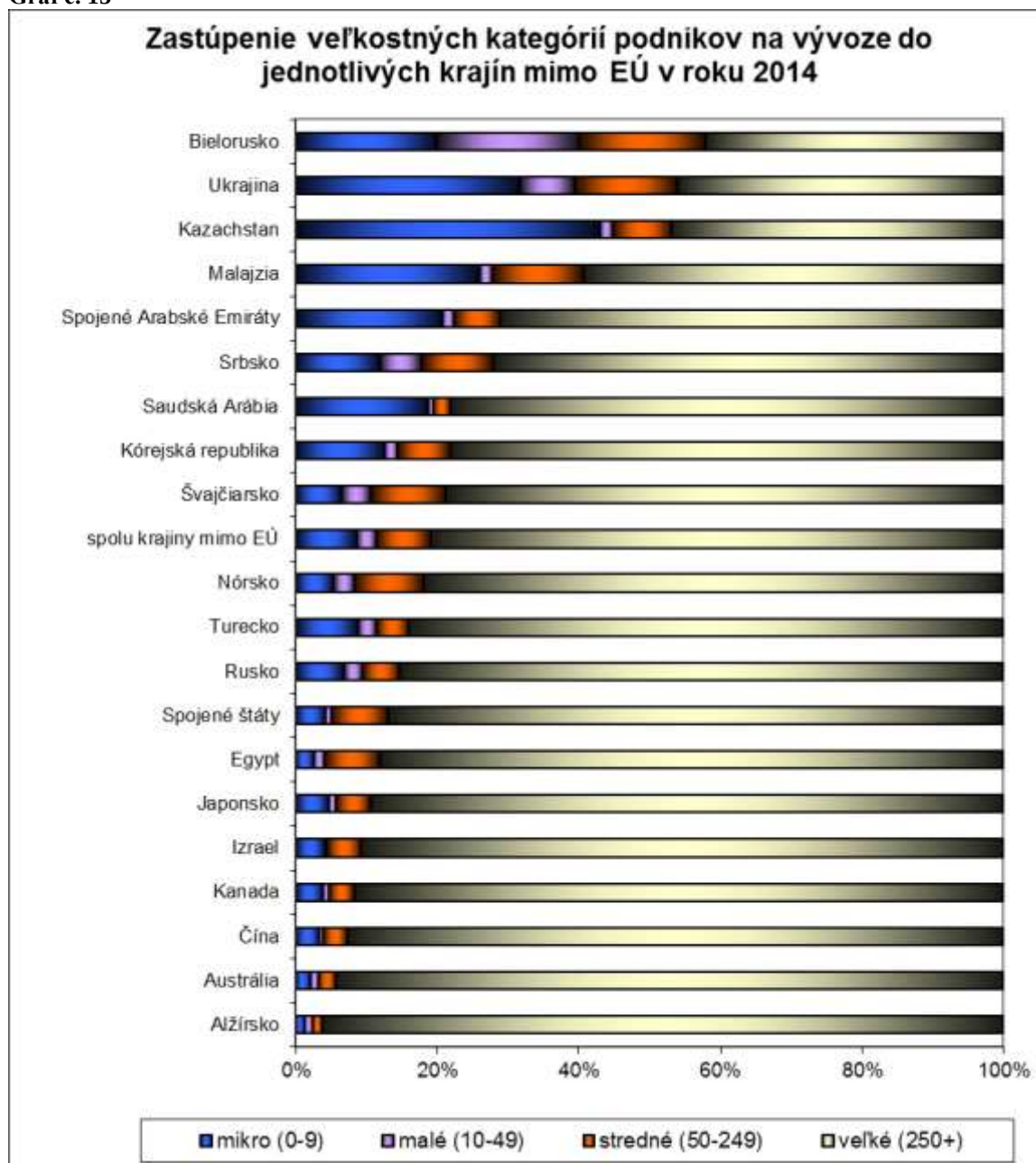
Graf č. 14

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Podľa zastúpenia veľkostných kategórií podnikov na vývoze do jednotlivých krajín mimo EÚ majú **najvýznamnejšie postavenie malé a stredné podniky na vývoze do Bieloruska s podielom 57,8%**. Významné postavenie MSP dosahujú aj v krajinách ako **Ukrajina** (53,9 %) a **Kazachstan** (53,2 %). Naopak najnižší podiel zaznamenávajú MSP na vývoze do Alžírsku (3,7 %), Austrálie (5,7 %), Číny (7,3 %) a Kanady (8,3 %).

Graf č. 15

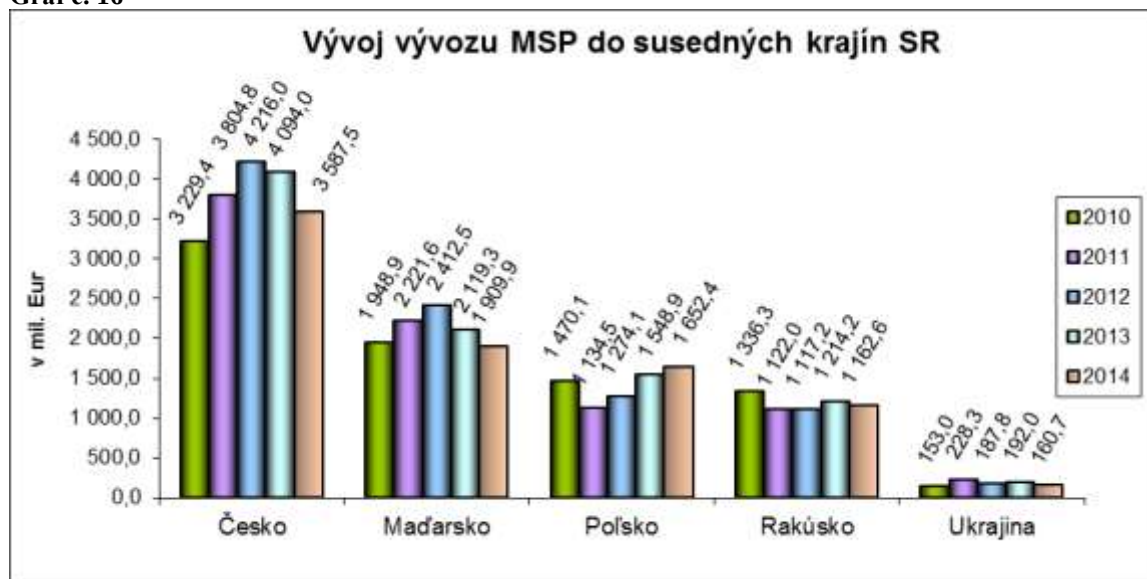
Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Vývoz do susedných krajín SR

V rámci teritoriálneho hľadiska predstavuje vývoz MSP do susedných krajín SR takmer polovicu (49,3 %) z celkového vývozu MSP. Najväčší podiel tvoril v roku 2014 vývoz MSP do Českej republiky (20,9 %, resp. 3 587,5 mil. Eur) a Maďarska (11,1 %, resp. 1 909,9 mil. Eur). Podiel vývozu do Poľska predstavoval 9,6 % (resp. 1 652,4 mil. Eur), Rakúska 6,8 % (1 162,6 mil. Eur) a Ukrajiny 0,9 % (160,7 mil. Eur).

V porovnaní z prechádzajúcim obdobím došlo k poklesu vývozu do Ukrajiny (o 16,3% resp. 31,4 mil. Eur), Českej republiky (o 12,4 %, resp. 506,6 mil. Eur), Maďarska (o 9,9 %, resp. 209,4 mil. Eur) a Rakúska (o 4,3 % resp. 51,6 mil. Eur). Jedine vývoz do Poľska zaznamenal mierny rast, a to o 6,7 % (103,5 mil. Eur).

Graf č. 16

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

4.3 Odvetvové členenie celkového vývozu MSP

Z celkového objemu vývozu malých a stredných podnikov tvorili takmer štyri pätiny (78,0 %) subjekty pôsobiace v oblasti priemyslu (48,8 %) a obchodu (29,2 %).

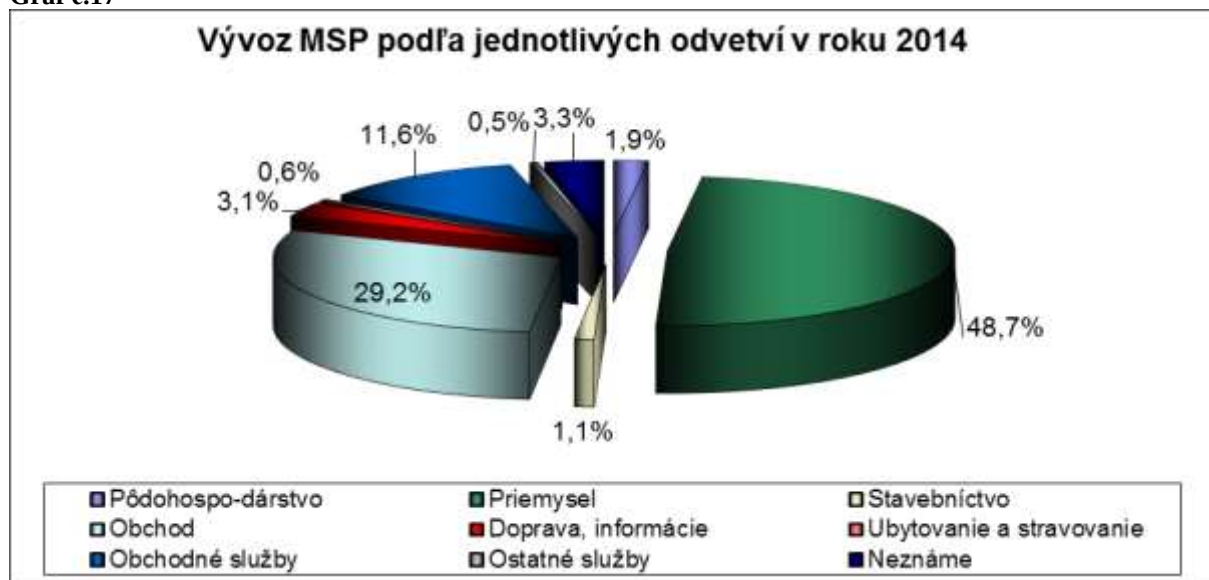
Tabuľka č. 5: Vývoz MSP podľa jednotlivých odvetví v roku 2014

Odvetvie podľa SK NACE	Hrubšie členenie odvetví	Celkový vývoz MSP		
		v mil. EUR	v %	Podiel MSP na celkovom vývoze v jednotlivých odvetviach
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	Pôdohospodárstvo	335,1	1,9%	98,0%
Ťažba a dobývanie	Priemysel	43,1	0,3%	87,7%
Priemyselná výroba		8 226,1	47,9%	19,8%
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu		26,5	0,2%	5,0%
Dodávka vody		70,5	0,4%	90,4%
Stavebníctvo	Stavebníctvo	187,2	1,1%	97,5%
Veľkoobchod a maloobchod	Obchod	5 020,2	29,2%	83,6%
Doprava a skladovanie	Doprava, informácie	351,7	2,0%	5,1%
Ubytovacie a stravovacie služby	Ubytovanie a stravovanie	104,8	0,6%	99,9%
Informácie a komunikácia	Doprava, informácie	187,7	1,1%	78,9%
Finančné a poisťovacie činnosti	Obchodné služby	18,9	0,1%	98,2%
Činnosti v oblasti nehnuteľností		118,8	0,7%	100,0%
Odborné, vedecké a technické činnosti		1 033,1	6,0%	99,9%
Administratívne a podporné služby		818,2	4,8%	97,8%
Ostatné	Ostatné služby	77,4	0,5%	94,2%
Neznáme	Neznáme	570,7	3,3%	100,0%
Spolu	Spolu	17 190,0	100,0%	29,3%

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

V rámci ostatných významnejších odvetví podľa hrubšieho členenia SK NACE dosiahol podiel odvetvia obchodných služieb 11,6 %, dopravy a informačných činností 3,1 % a poľnohospodárstva 1,9 %. Medziročne sa podiel vývozu MSP v oblasti priemyslu zvýšil o 2,9 p. b (o 477,4 mil. Eur) a podiel obchodu poklesol o 2,4 p. b. (o 406,9 mil. Eur).

Graf č.17

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

V rámci vývozu MSP podľa jednotlivých sektorov priemyselnej výroby sa v roku 2014 na vývoze MSP v sektore priemyselnej výroby (8 228,9 mil. Eur) najviac podieľal sektor kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (19,0 %), sektor výroby strojov a zariadení i. n. (13,7 %), sektor výroby motorových vozidiel, návesov a prívesov (10,3 %), sektor výrobkov z gumy a plastu (9,7 %) a sektor výroby elektronických zariadení (7,5 %). U ostatných sektorov dosahoval podiel vývozu MSP menej ako 7 %. **Celkový podiel vývozu MSP v rámci sektora priemyselnej výroby v roku 2014 predstavoval 19,8 % z celkového vývozu v sektore priemyselnej výroby.**

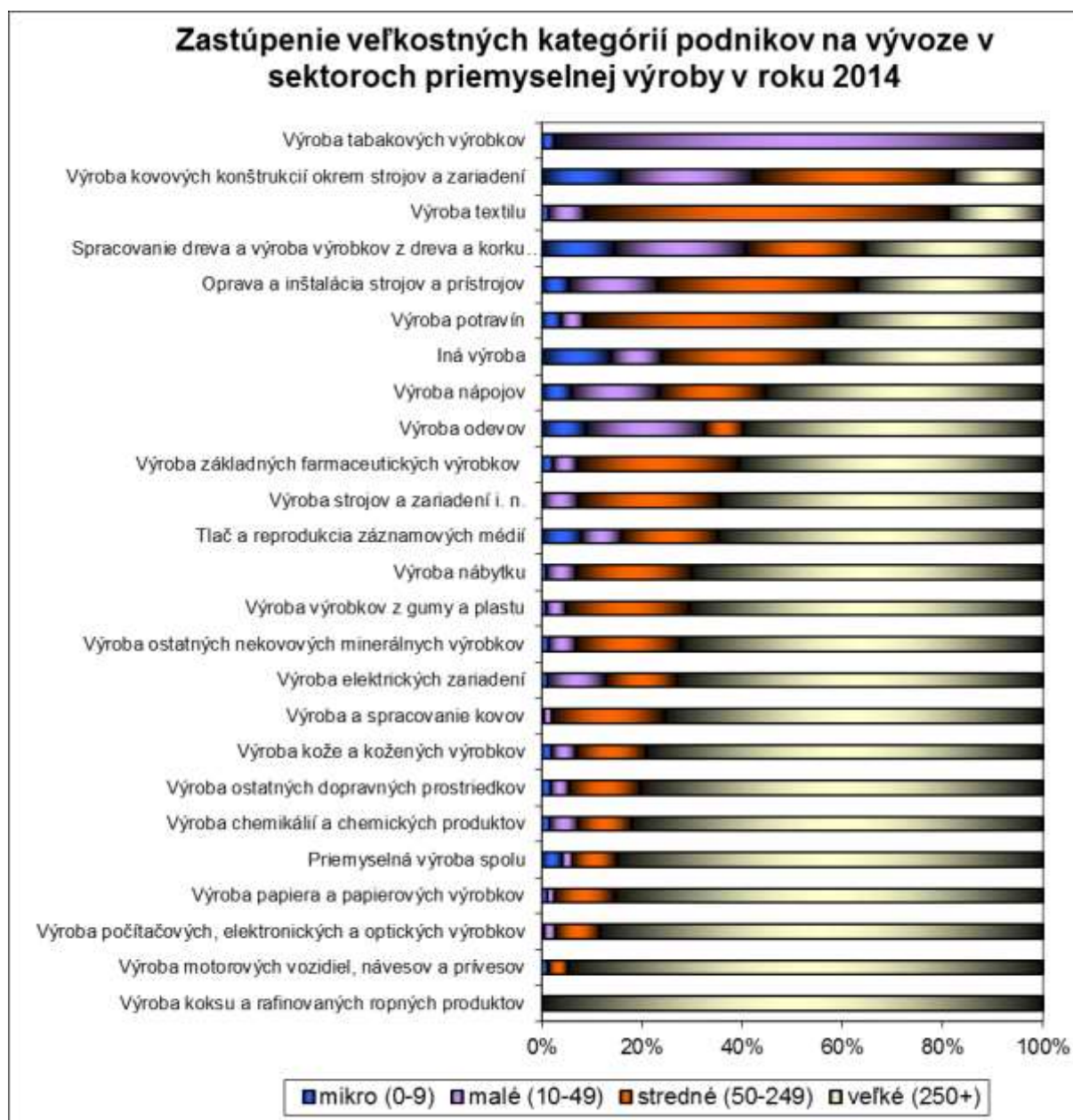
Tabuľka č. 6: Vývoz MSP v rámci jednotlivých sektorov priemyselnej výroby v roku 2014Sektory priemyselnej výroby	Vývoz MSP v sektore priemyselnej výroby		
	v mil. EUR	v %	Podiel MSP na celkovom vývoze v jednotlivých sektorech priemyselnej výroby
Výroba potravín	547,1	6,6%	58,7%
Výroba nápojov	52,9	0,6%	40,3%
Výroba tabakových výrobkov	1,0	0,0%	100,0%
Výroba textilu	268,1	3,3%	81,1%
Výroba odevov	167,7	2,0%	56,2%
Výroba kože a kožených výrobkov	66,2	0,8%	21,0%
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku	338,2	4,1%	82,0%
Výroba papiera a papierových výrobkov	121,2	1,5%	15,0%
Tlač a reprodukcia záznamových médií	53,3	0,6%	35,3%
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	0,3	0,0%	0,0%
Výroba chemikálií a chemických produktov	290,1	3,5%	26,9%

Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	32,5	0,4%	35,6%
Výroba výrobkov z gumy a plastu	800,2	9,7%	29,9%
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	171,5	2,1%	27,6%
Výroba a spracovanie kovov	372,0	4,5%	11,6%
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	1 565,4	19,0%	63,0%
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	388,4	4,7%	14,6%
Výroba elektronických zariadení	618,8	7,5%	24,4%
Výroba strojov a zariadení i. n.	1 124,1	13,7%	39,3%
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	851,1	10,3%	5,2%
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	38,9	0,5%	17,9%
Výroba nábytku	165,0	2,0%	29,4%
Iná výroba	110,8	1,3%	44,4%
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	84,1	1,0%	64,3%
Priemyselná výroba spolu	8 228,9	100,0%	19,8%

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Malé a stredné podniky v rámci vývozu v sektorech priemyselnej výroby dominujú z hľadiska veľkostných kategórií v sektore výroby tabakových výrobkov (100 %), v sektore spracovania dreva a výroby výrobkov z dreva a korku okrem nábytku (82,0 %), v sektore výroby textilu (81,1 %), sektore opravy a inštalácie strojov a prístrojov (64,3 %), v sektore kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (63,0 %), sektore výroby potravín (58,7 %) a v sektore výroby odevov (56,2 %). Naopak, dominancia veľkých podnikov a nízke zastúpenie MSP sa prejavuje v sektore výroby koksu a rafinovaných ropných produktov (0,01 % podiel MSP), v sektore výroby motorových vozidiel, návesov a prívesov (5,2 % podiel MSP), v sektore výroby a spracovania kovov (11,6 %), v sektore výroby počítačových, elektronických a optických výrobkov (14,6 % podiel MSP) a v sektore výroby papiera a papierových výrobkov (15,0 % podiel MSP).

Graf č.18

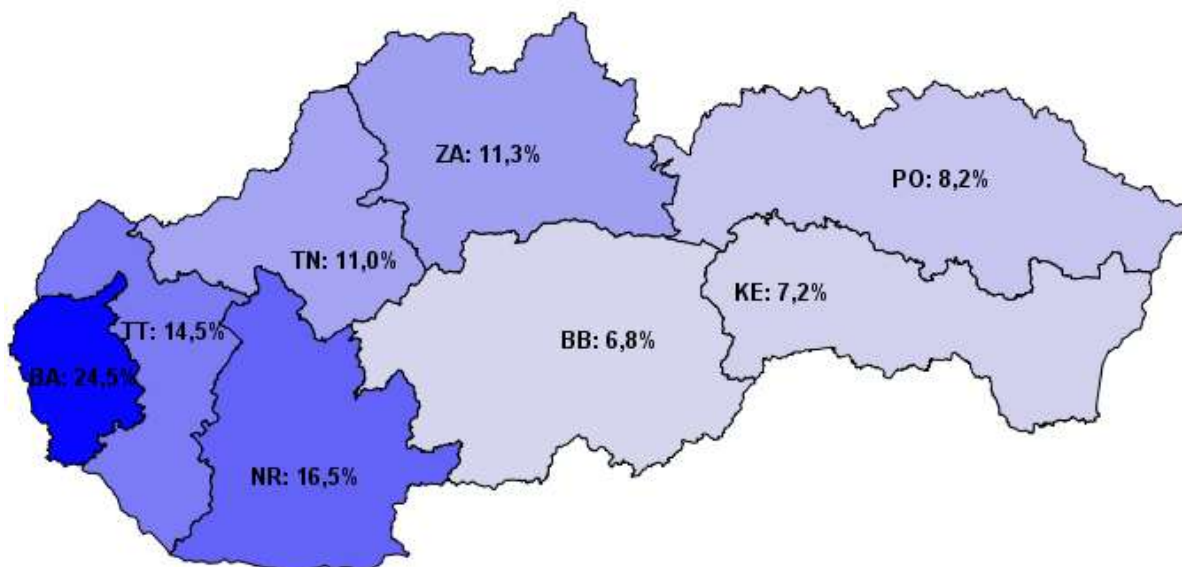

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

4.4 Regionálna štruktúra vývozu MSP

Regionálna štruktúra celkového vývozu malých a stredných podnikov podľa krajov SR je znázornená na mape č. 1. **Takmer štvrtinu (24,5 %) celkového vývozu MSP, ktorý mal známy regionálny pôvod v roku 2014 realizovali MSP sídlia v Bratislavskom kraji,** 16,5 % MSP sídlia v Nitrianskom kraji, 14,5 % MSP sídlia v Trnavskom kraji, 11,3 % MSP sídlia v Žilinskom kraji, 11,0 % MSP sídlia v Trenčianskom kraji, 8,2 % MSP sídlia v Prešovskom kraji, 7,2 % MSP sídlia v Košickom kraji a 6,8 % MSP sídlia v Banskobystrickom kraji. **Regionálna štruktúra sa medziročne zásadným spôsobom nezmenila,** naďalej ostáva vyššie zastúpenie krajov západnej časti Slovenska a nižšie zastúpenie krajov Východného Slovenska. Mierna zmena nastala v podiely MSP sídlia v Banskobystrickom kraji (pokles o 0,8 p. b.), v Bratislavskom kraji (pokles o 0,4 p. b.) a v Košickom kraji (pokles o 0,4 p. b.) MSP sídlia v Trenčianskom kraji (rast o 0,7 p. b.) a MSP sídlia v Prešovskom kraji (rast o 0,7 p. b.).

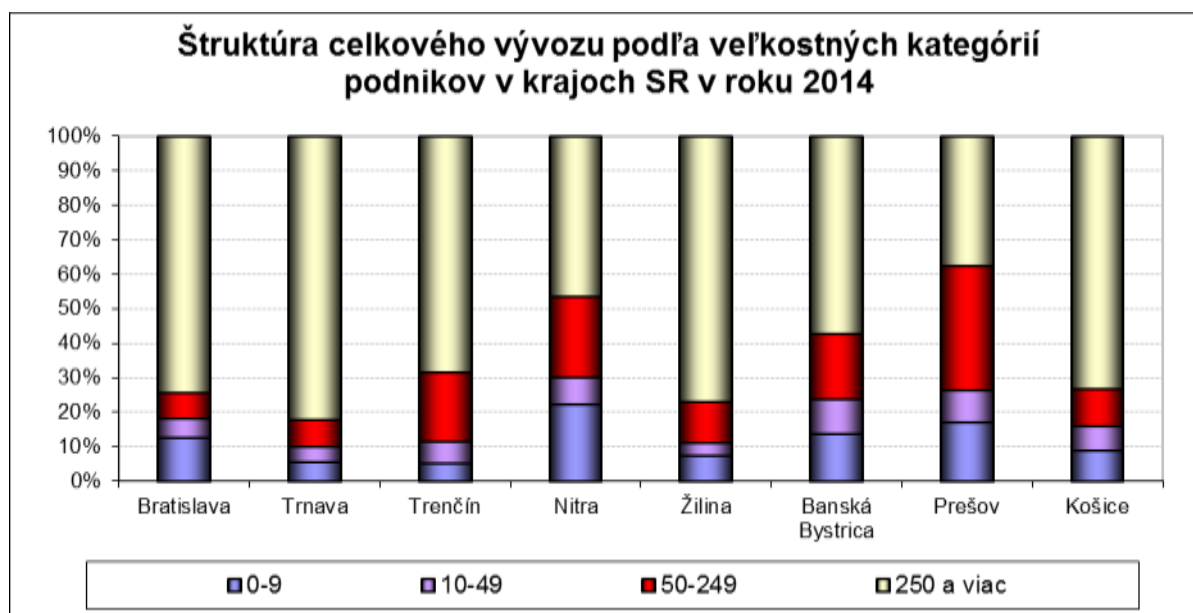
Mapa č.1

Regionálna štruktúra celkového vývozu MSP podľa krajov SR v roku 2014

Mapový podklad © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, č. 39-112-1788/2013, vyhotovené SBA na základe údajov Štatistického úradu SR.

Štruktúra celkového vývozu podľa veľkostných kategórií podnikov v krajoch SR sa oproti roku 2013 výrazne nezmenila. Podiel MSP na celkovom vývoze sa výraznejšie znížil iba v Košickom kraji (o 23,6 p. b.), kde MSP tvorili 26,5 % z celkového vývozu v danom kraji. Naďalej najvyšší podiel na celkovom vývoze dosahujú MSP v Prešovskom (62,4 %), Nitrianskom (53,6 %) a Banskobystrickom (42,7 %). Podiel na celkovom vývoze MSP v Trenčianskom kraji (31,6 %) bol tesne nad podielom, ktorý dosiahli MSP v rámci SR spolu (29,3 %). Nižšie ako priemerné zastúpenie dosiahli v Košickom (26,5%), Bratislavskom (25,5 %), Žilinskom (23,0 %) a Trnavskom kraji (17,6 %).

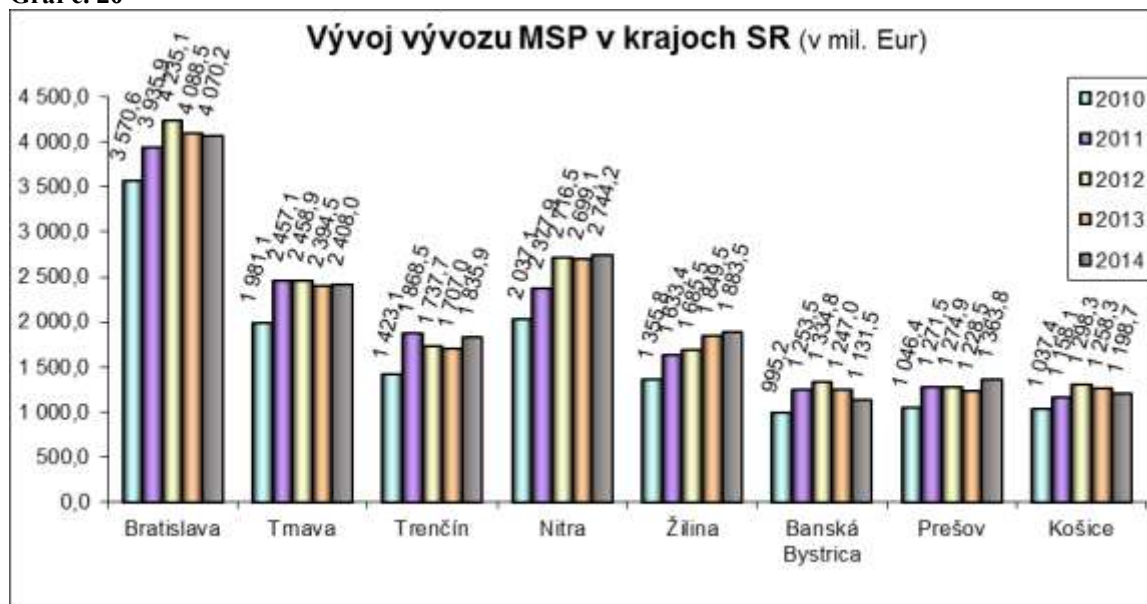
Graf č. 19

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Z hodnotového hľadiska dosiahol najvyšší objem vývozu MSP v krajoch SR Bratislavský (4 070,2 mil. Eur), Nitriansky (2 744,2 mil. Eur) a Trnavský kraj (2 408,0 mil. Eur). Naopak, najnižší objem vývozu dosiahol Banskobystrický (1 131,5 mil. Eur), Košický (1 198,7) a Prešovský kraj (1 363,8 mil. Eur). V medziročnom porovnaní poklesol vývoz MSP v absolútnom vyjadrení v Banskobystrickom (o 115,5 mil. Eur), Košickom (o 59,6 mil. Eur) a Bratislavskom kraji (o 18,4 mil. Eur). V ostatných okresoch bol zaznamenaný medziročný rast. Najväčší rast dosiahol Prešovský kraj (o 135,3 mil. Eur), Trenčiansky (o 128,9 mil. Eur) a Nitriansky kraj (o 45,1 mil. Eur).

Graf č. 20

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

4.5 Početnosť vyvážajúcich MSP

Podiel vyvážajúcich MSP v roku 2014 predstavoval 98,6 % (29 399 podnikateľských subjektov) z celkovej početnosti vývozcov tovaru. Najväčšie zastúpenie na vyvážajúcich subjektoch dosiahli mikropodniky s viac ako trojštvrťinovým podielom 76,6 % (22 827 podnikateľských subjektov) zo všetkých vývozcov tovaru. Malé podniky dosiahli zastúpenie 16,6 % (4 935 podnikateľských subjektov) a stredné podniky 5,5 % (1 637 podnikateľských subjektov).

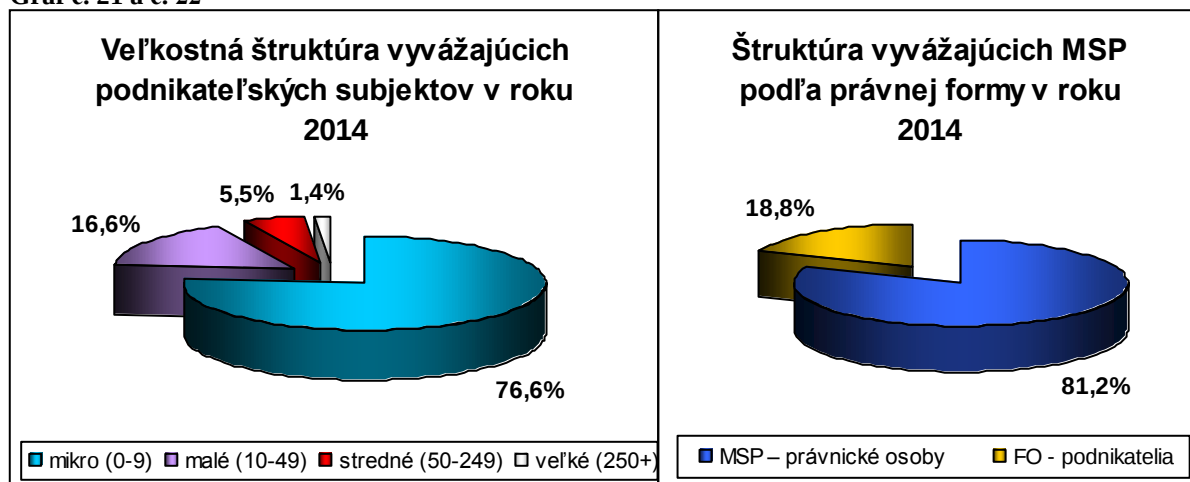
Tabuľka č. 7: Početnosť vývozcov tovaru v roku 2014

Veľkostná kategória podnikov	Počet podnikateľských subjektov			Index 2014/2013
	2013	2014		
	abs. počet	abs. počet	podiel v %	
mikropodniky (0-9)	21 886	22 827	76,6%	104,3
malé podniky (10-49)	5 010	4 935	16,6%	98,5
stredné podniky (50-249)	1 619	1 637	5,5%	101,1
veľké podniky (250+)	400	404	1,4%	101,0
MSP (0-249)	28 515	29 399	98,6%	103,1
Spolu	28 915	29 803	100,0%	103,1

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

Medziročne sa počet MSP mierne zvýšil o 3,1 %, v absolútnom vyjadrení o 884 podnikateľských subjektov. Najviac podnikateľských subjektov v rámci jednotlivých kategórií MSP medziročne pribudlo v kategórii mikropodnikov, ktorá zaznamenala rast o 4,3 % (o 941 podnikateľských subjektov). Iba mierne zvýšenie zaznamenali stredné podniky o 1,1 % (o 18 podnikateľských subjektov) a počet vyvážajúcich malých podnikov poklesol o 1,5 % (o 75 podnikateľských subjektov).

Graf č. 21 a č. 22

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

Z hľadiska právnej formy majú v štruktúre vyvážajúcich MSP jednoznačne dominantné postavenie MSP právnické osoby (81,2 %) a fyzické osoby dosiahli podiel 18,8 %. V medziročnom porovnaní sa zvýšil počet vývozcov fyzických osôb podnikateľov o 1,2 p. b. v neprospech právnických osôb.

Odvetvová štruktúra vyvážajúcich MSP

V odvetvovej štruktúre vyvážajúcich MSP podľa hrubšieho členenia SK NACE prevládajú subjekty z odvetvia obchodu (39,3 %), priemyslu (21,0 %) a obchodných služieb (16,3 %). Na rozdiel od odvetvovej štruktúry celkového vývozu MSP v odvetvovej štruktúre vyvážajúcich MSP dominuje skôr odvetvie obchodu ako priemyslu. Naopak najnižšie zastúpenie má odvetvie ubytovania a stravovania (1,3 %) a ostatných služieb (1,8 %). Z celkového počtu malých a stredných podnikov (vrátane fyzických osôb – podnikateľov) evidovaných v Registri organizácii ŠÚ SR v roku 2014 vykonávalo vývoz tovarov 5,2 % MSP, s len miernym medziročným rastom o 0,1 p. b. V medziročnom porovnaní podiel MSP v odvetví poľnohospodárstva, obchodných služieb a ostatných služieb zostáva nezmenený. U ostatných odvetví došlo len k miernemu medziročnému nárastu, v odvetví priemyslu o 0,5 p. b., v odvetví dopravy a informácií o 0,4 p. b., a v prípade odvetvia stavebníctva, obchodu a ubytovania a stravovania bol zaznamenaný iba nepatrný pokles 0,2 p. b.

Tabuľka č. 8: Odvetvová štruktúra vyvážajúcich MSP a podiel vyvážajúcich MSP na celkovom počte MSP v roku 2014

Odvetvie podľa SK NACE – hrubšie členenie	Početnosť vyvážajúcich MSP		Podiel vyvážajúcich MSP na celkovom počte MSP
	Počet	v %	
pôdohospodárstvo	1 474	5,0%	5,3%
priemysel	6 177	21,0%	8,6%
stavebníctvo	1 650	5,6%	1,8%
obchod	11 552	39,3%	8,1%
doprava, informácie	2 642	9,0%	6,7%
ubytovanie a stravovanie	371	1,3%	1,8%
obchodné služby	4 778	16,3%	3,7%
ostatné služby	538	1,8%	1,3%
neznáme	217	0,7%	0,0%
Spolu	29 399	100,0%	5,2%

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

5. Celkový dovoz v roku 2014 z pohľadu MSP

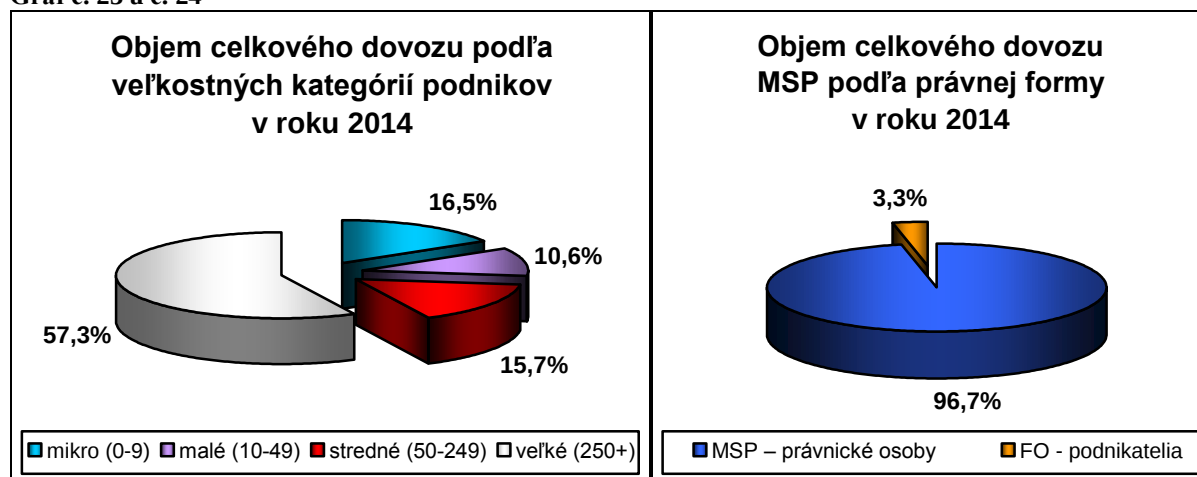
V roku 2014 doviezli malé a stredné podniky na Slovensku tovar v hodnote 23 497,4 mil. Eur, čo v medziročnom porovnaní predstavuje nárast o 3,6 % (resp. o 808,4 mil. Eur).

Podiel malých a stredných podnikov na celkovom dovoze v roku 2014 predstavoval 42,7 %, pričom oproti roku 2013 sa zvýšil o 1,7 p. b.

Podiel mikropodnikov (0 - 9 zamestnancov) na celkovom objeme dovozu v roku 2014 predstavoval 16,5 %, v absolútnom vyjadrení 9 053,1 mil. Eur. Malé podniky (10 - 49) sa na celkovom dovoze podieľali 10,6 %, v absolútnom vyjadrení 5 813,3 mil. Eur a stredné podniky (50 - 249) sa podieľali 15,7 %, v absolútnom vyjadrení 8 631,0 mld. Eur. Najväčší podiel z celkového dovozu tvorili veľké podniky (57,3 %), čo predstavuje 31 521,2 mil. Eur.

V rámci jednotlivých veľkostných kategórií MSP sa oproti roku 2013 zvýšil dovoz malým podnikom (o 2,0 %, v absolútnom vyjadrení o 112,6 mil. Eur) a stredným podnikom (o 8,8 %, v absolútnom vyjadrení o 697,9 mil. Eur). Dovozy mikropodnikov sa medziročne výraznejšie nezmenil.

Graf č. 23 a č. 24

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

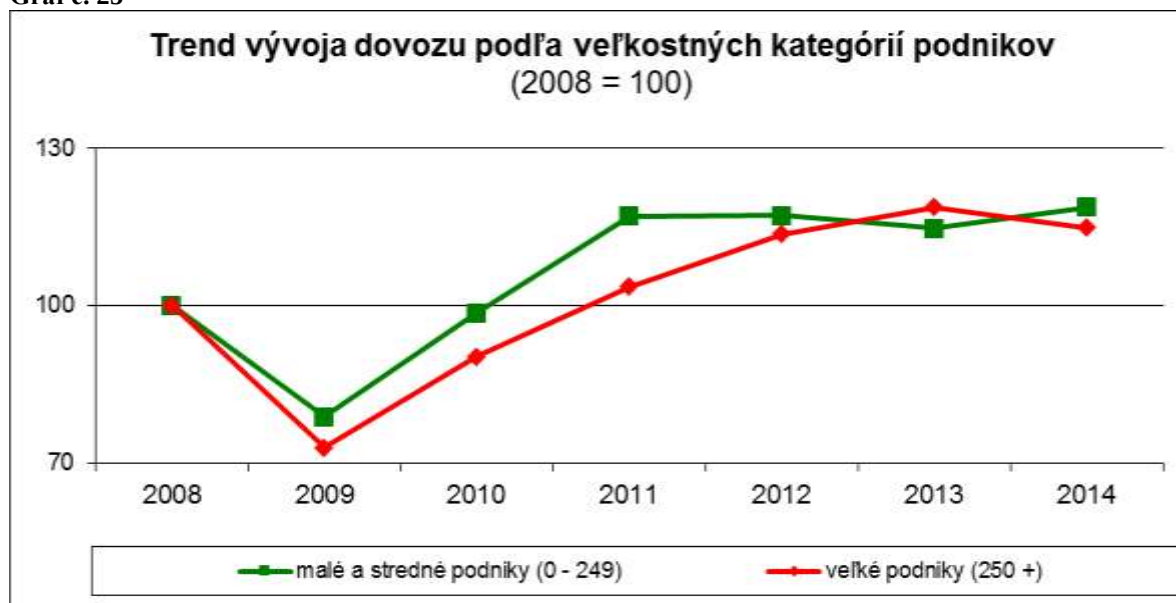
Z celkovej hodnoty dovozu malých a stredných podnikov (23 497,4 mil. Eur) tvorili rozhodujúci podiel právnické osoby s podielom 96,7 %. Celkový objem dovozu fyzických osôb – podnikateľov dosiahol hodnotu 777,9 mil. Eur, čo predstavuje 3,3 % z celkového objemu dovozu MSP v roku 2014.

Tabuľka č. 9: Štruktúra celkového dovozu podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013

Veľkostná kategória podnikov	Celkový objem dovozu (bez zahraničných osôb)			
	2013	2014		Index 2014/2013
	mil. Eur	mil. Eur	podiel v %	
mikropodniky (0-9)	9 055,2	9 053,1	16,5%	100,0
malé podniky (10-49)	5 700,7	5 813,3	10,6%	102,0
stredné podniky (50-249)	7 933,2	8 631,0	15,7%	108,8
veľké podniky (250+)	32 614,6	31 521,2	57,3%	96,6
MSP spolu (0-249)	22 689,0	23 497,4	42,7%	103,6
Spolu	55 303,6	55 018,6	100,0%	99,5
Celkový objem dovozu v roku 2014 (vrátane zahraničných osôb)	mil. Eur		podiel MSP (0-249)	
	60 018,73		39,2%	

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Trend vývoja dovozu podľa veľkostných kategórií podnikov je znázornený na grafe č. 25. V krízovom roku 2009 zaznamenali malé a stredné podniky miernejší medziročný prepád dovozu (pokles o 21,2 %) ako veľké podniky (pokles 27,1 %). V nasledujúcich dvoch rokoch dynamika dovozu MSP rástla rýchlejšie ako dovoz veľkých podnikov. V roku 2012 sa však medziročná dynamika rastu dovozu MSP takmer zastavila (rast 0,1 %), pričom výraznejšie vzrástla až v roku 2014 (o 3,6 %). Veľké podniky si udržiavali rastovú tendenciu do roku 2013, v roku 2014 naopak medziročne poklesli (o 3,4 %).

Graf č. 25

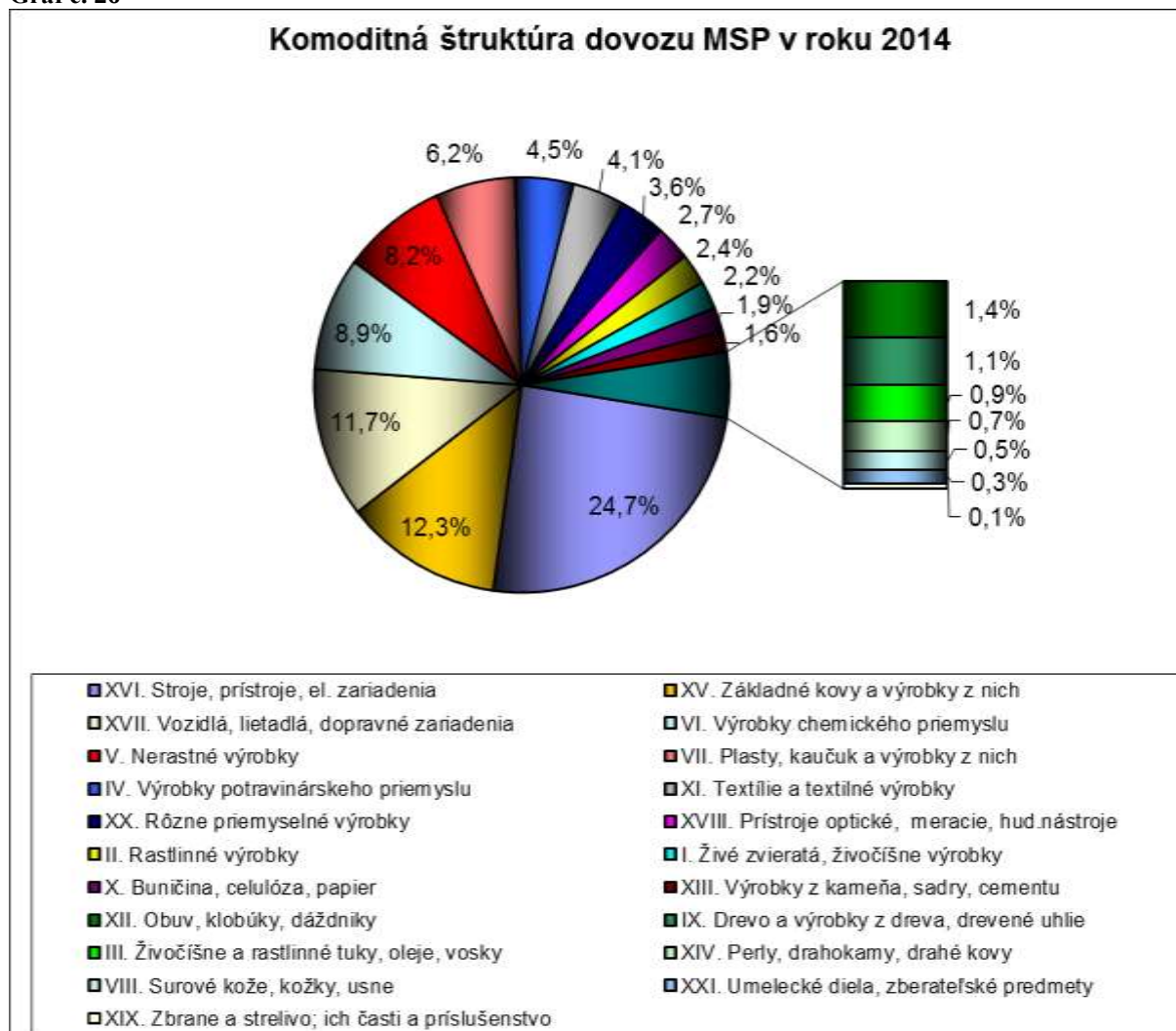
Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

5.1. Komoditná štruktúra dovozu MSP

V rámci komoditnej štruktúry celkového dovozu malých a stredných podnikov v roku 2014 patrili medzi najvýznamnejšie komodity (podľa tried Harmonizovaného systému) stroje, prístroje, elektronické zariadenia s podielom 24,7 % (5 799,8 mil. Eur), základné kovy a výrobky z nich s podielom 12,3 % (2 889,6 mil. Eur), vozidlá, lietadlá, dopravné zariadenia s podielom 11,7 % (2 748,6 mil. Eur), výrobky chemického priemyslu s podielom 8,9 % (2 083,3 mil. Eur) a nerastné výrobky s podielom 8,2 % (1 929,9 mil. Eur). U ostatných komodít bolo zastúpenie nižšie ako 7 %. V porovnaní s komoditnou štruktúrou vývozu sú prvé tri komodity dovozu identické, čo poukazuje na vysoký podiel vnútroodvetvového obchodu na celkovej obchodnej výmene.

Komoditná štruktúra dovozu MSP je pomerne stabilná a teda nepodlieha výrazným zmenám. V medziročnom porovnaní komoditnej štruktúry MSP došlo k miernemu rastu dovozu strojov, prístrojov, elektronických zariadení o 1,4 p. b., vozidiel, lietadiel, dopravných zariadení o 1,0 p. b., dovozu rôznych priemyselných výrobkov o 0,6 % a iba miernemu rastu 0,2 p. b. dovozu textílií a textilných výrobkov, výrobkov z kameňa, sadry, cementu a prístrojov optických, meracích a hudobných nástrojov. Naopak zastúpenie medziročne pokleslo najmä v prípade dovozu základných kovov a výrobkov z nich, dovozu perál, drahokamov, drahých kovov a dovozu živých zvierat a živočíšnych výrobkov (0,5 p. b.).

Graf č. 26

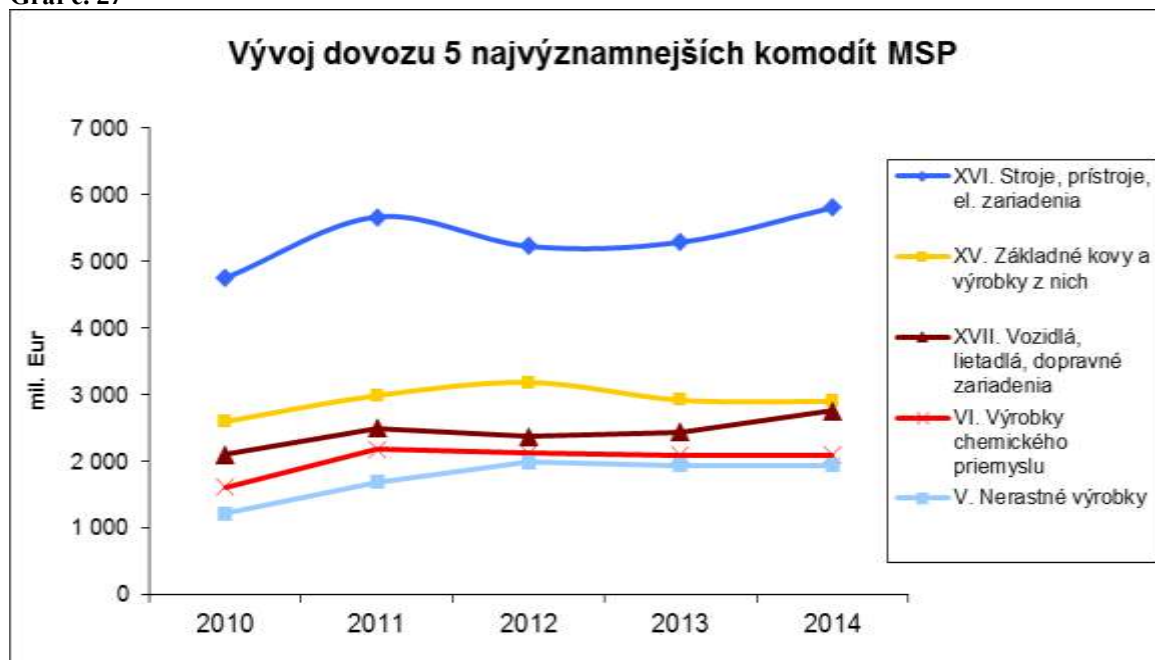
Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

V absolútnej hodnote z významných komodít došlo v medziročnom porovnaní k výraznému rastu dovozu vozidiel, lietadiel, dopravných zariadení o 13,2 %

(o 321,0 mil. Eur) a **strojov, prístrojov a elektronických zariadení** o 9,8 % (o 519,0 mil. Eur). Naopak **dovoz sa mierne znížil** pri komodite **základné kovy a výrobky z nich** (pokles o 0,8 % resp. o 22,0 mil. Eur). Dovoz ostatných významných komodít zaznamenal stagnáciu, prípadne mierny rast.

Vývoj dovozu 5 najvýznamnejších komodít MSP⁷ zaznamenal medziročne iba mierne zmeny. V roku 2014 vývoz, rovnako ako aj dovoz strojov, prístrojov a elektronických zariadení zaznamenal mierny medziročný nárast. Vývoj dovozu a vývozu základných kovov a výrobkov z nich zostal identický, avšak s miernym medziročným poklesom.

Graf č. 27

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Zastúpenie MSP na celkovom dovoze podľa najvýznamnejších komodít⁸ je prezentované v grafe č. 28. Podľa údajov za rok 2014 mali **MSP rozhodujúce postavenie na dovoze obuvi, klobúkov a dáždnikov (72,9 %), rastlinných výrobkov (67,0 %), výrobkov potravinárskeho priemyslu (65,7 %), živých zvierat, živočíšnych výrobkov (60,6 %), výrobkov chemického priemyslu (60,0 %), textílií a textilných výrobkov (58,2 %), výrobkov z kameňa, sadry a cementu (56,6 %), rôznych priemyselných výrobkov (56,1 %), základných kovov a výrobkov z nich (54,5 %) a dovozu buničiny, celulózy a papiera (53,0 %).**

Naopak, naďalej nevýrazné zastúpenie MSP a dominancia veľkých podnikov sa prejavuje na dovoze prístrojov optických, meracích, hudobných nástrojov (26,8 %), nerastných surovín (28,2 %), strojov, prístrojov a elektronických zariadení (33,8 %) a dovoze vozidiel, lietadiel, dopravných zariadení (38,4 %).

Z časového hľadiska sa oproti roku 2013 zastúpenie zvýšilo v prípade dovozu rôznych priemyselných výrobkov o 5,2 p. b., výrobkov z kameňa, sadry a cementu o 3,3 p. b. a rastlinných výrobkov o 0,3 p. b. Dominantné postavenie MSP pri dovoze živých zvierat,

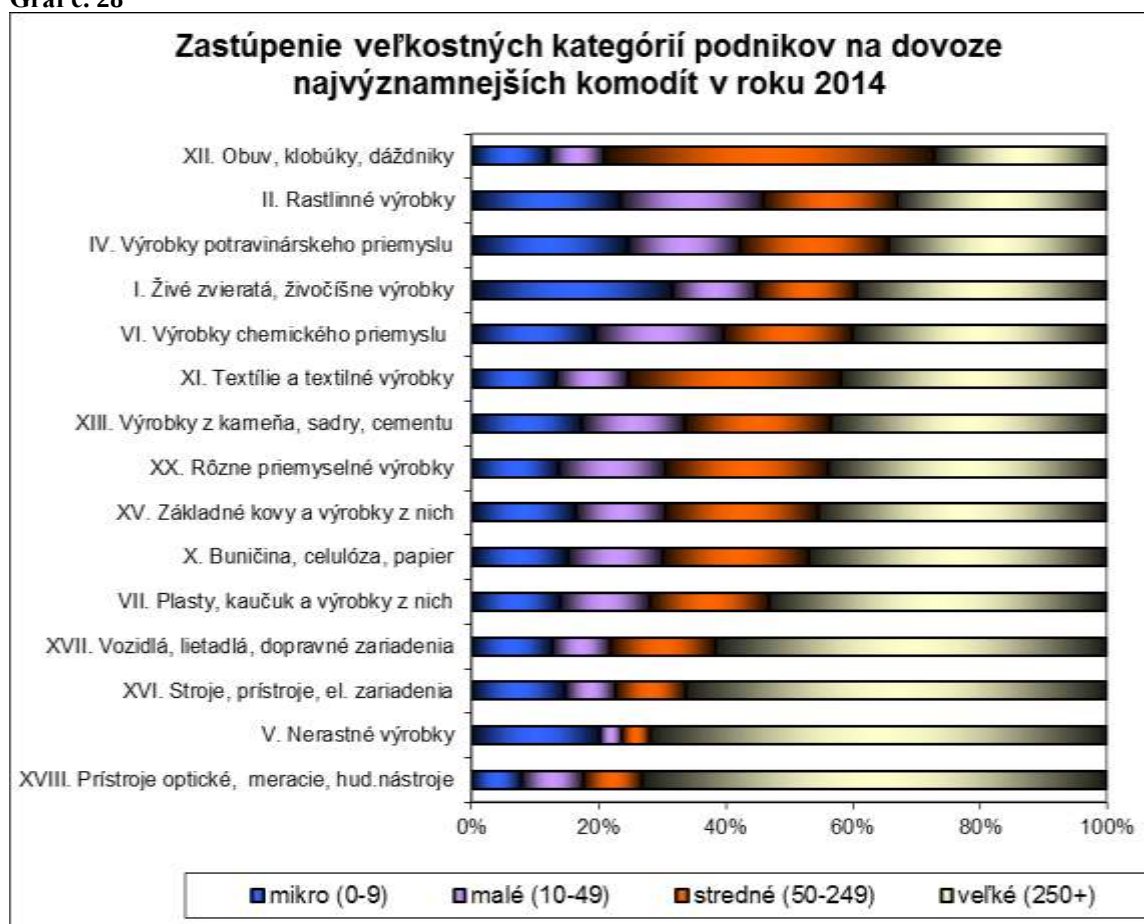
⁷ 5 najvýznamnejších komodít tvorí 68,1 % z celkového dovozu MSP.

⁸ Najvýznamnejšie komodity uvedené v grafe č. 28 tvoria 97,7 % z celkového dovozu.

živočišných výrobkov pokleslo o 5,8 p. b., výrobkov potravinárskeho priemyslu o 2,7 p. b. a výrobkov chemického priemyslu o 2,3 p. b. Zastúpenie MSP pri dovoze textílií a textilných výrobkov ostalo nezmenené.

Výraznejší medziročný rast podielu MSP zaznamenal dovoz nerastných výrobkov o 5,5 p. b., prístrojov optických, meracích a hudobných nástrojov o 2,7 p. b., vozidiel, lietadiel a dopravných zariadení o 2,3 p. b. a strojov, prístrojov a elektronických zariadení o 1,9 p. b.

Graf č. 28

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

5.1.1 Dovozy high-tech tovarov

Celkový dovoz high-tech tovarov dosiahol v roku 2014 hodnotu **9 139,2 mil. Eur**, čo v porovnaní s predchádzajúcim obdobím predstavuje rast o 1,5 %. Uvedený rast súvisel predovšetkým s medziročne vyšším rastom dovozu high-tech tovarov v kategórii mikropodnikov a malých podnikov (súhrnne o 266,8 mil. Eur).

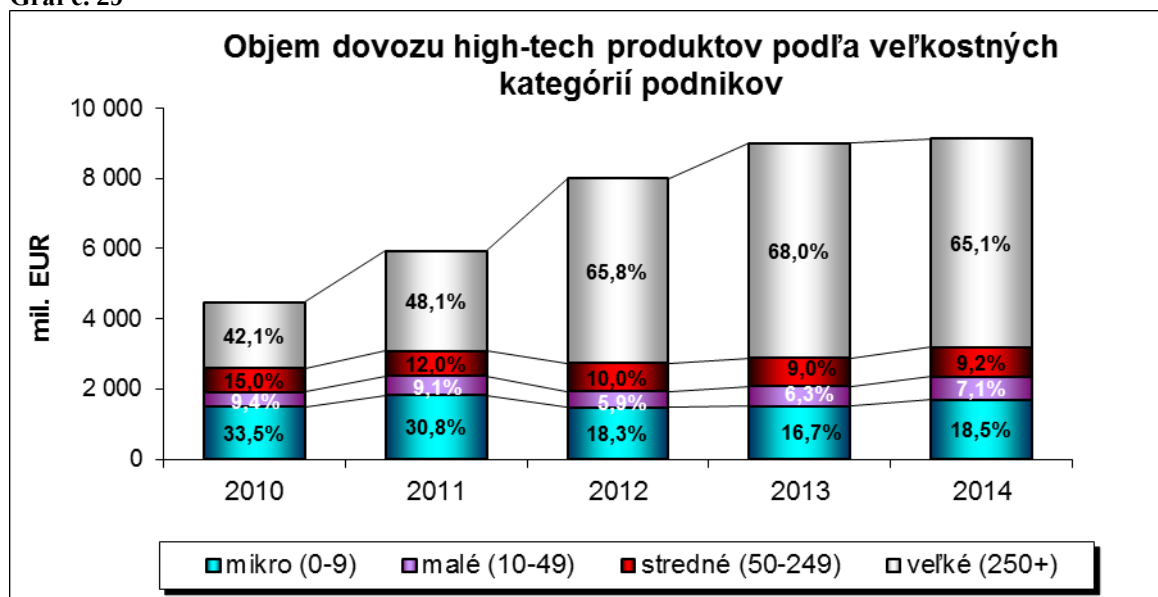
Z celkového podielu MSP na dovoze high-tech tovarov (34,9 %) majú najväčší podiel mikropodniky s podielom 18,5 % na celkovom dovoze high-tech tovarov v celkovej hodnote 1 693,4 mil. Eur, ďalej stredné podniky s podielom 9,2 % (845,2 mil. Eur) a malé podniky s podielom 7,1 % (648,1 mil. Eur). Medziročne došlo k rastu podielu mikropodnikov

o 1,8 p. b. a podielu malých podnikov o 0,8 p. b., dovoz high-tech tovarov strednými podnikmi vzrástol nepatrne o 0,2 p. b.

V absolútnej hodnote dovozu high-tech tovarov medziročne **dosiahol najvyšší rast dovoz malých podnikov o 14,4 %** (resp. o 81,4 mil. Eur). Rast, ale nižší bol zaznamenaný aj v prípade dovozu high-tech tovarov mikropodnikmi o 12,3 % (o 185,4 mil. Eur), ale aj strednými podnikmi o 4,5 % (o 36,3 mil. Eur).

Podiel veľkých podnikov na dovoze high-tech produktov v roku 2014 predstavoval 65,1 %.

Graf č. 29

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

5.2. Teritoriálna štruktúra dovozu MSP

Podobne ako v prípade vývozu aj pri dovoze sa **malé a stredné podniky orientujú primárne na jednotný trh EÚ**. Dovozy malých a stredných podnikov z krajín EÚ predstavoval v roku 2014 76,2 % (resp. 17 899,6 mil. Eur) celkového dovozu MSP. Oproti roku 2013 sa znížil podiel dovozu MSP z krajín EÚ o 3,4 p. b.

Tabuľka č. 10: Celkový objem dovozu v roku 2014 podľa veľkostných kategórií podnikov a teritoriálnych oblastí

Veľkostná	Absolútne hodnoty (v mil. Eur)	Podiel v %
-----------	--------------------------------	------------

kategória podnikov	Dovoz z krajín EU	Dovoz z krajín mimo EU	Dovoz spolu	Dovoz z krajín EU	Dovoz z krajín mimo EU	Dovoz spolu
mikro (0-9)	7 290,7	1 762,4	9 053,1	80,5%	19,5%	100,00%
malé (10-49)	4 467,3	1 346,0	5 813,3	76,8%	23,2%	100,00%
stredné (50-249)	6 141,6	2 489,4	8 631,0	71,2%	28,8%	100,00%
veľké (250+)	16 604,9	14 916,3	31 521,2	52,7%	47,3%	100,00%
MSP (0-249)	17 899,6	5 597,8	23 497,4	76,2%	23,8%	100,00%
Spolu	34 504,5	20 514,1	55 018,6	62,7%	37,3%	100,00%

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Podiel dovozu z krajín EÚ v prípade mikropodnikov predstavoval 80,5 % (7 290,7 mil. Eur). Vysoký podiel dovozu z krajín EÚ dosiahli aj malé (76,8 %) a stredné podniky (71,2 %). Z jednotlivých kategórií MSP dosiahli najvyšší podiel dovozu z krajín mimo EÚ stredné podniky s podielom 28,8 %.

Graf č. 30

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

5.2.1 Dovoz MSP z krajín EÚ

Dovoz MSP z krajín EÚ predstavoval v roku 2014 viac ako polovicu 51,9 % celkového objemu dovozu z krajín EÚ, čo predstavuje 17 899,6 mil. Eur. Avšak v porovnaní s rokom 2013 došlo k jeho miernemu poklesu o 0,7 % (150,5 mil. Eur). Z hľadiska jednotlivých kategórií MSP došlo k medziročnému poklesu dovozu z krajín EÚ v prípade mikropodnikov o 6,6 %. Naopak malé podniky dosiahli rast o 2,5 % a stredným podnikom sa v roku 2014 zvýšil dovoz z krajín EÚ o 4,3 %.

Tabuľka č. 11: Štruktúra dovozu z krajín EÚ podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013

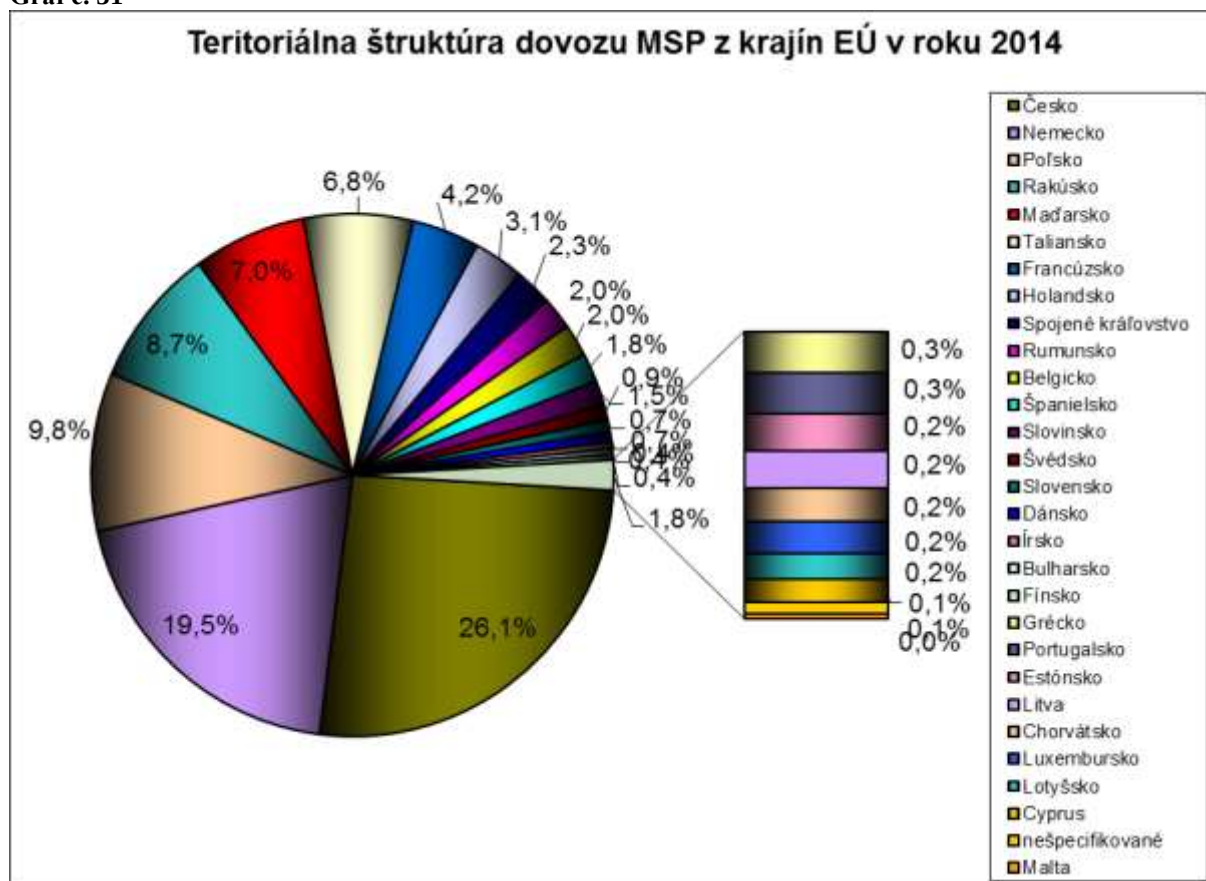
Veľkostná kategória podnikov	Celkový objem dovozu - krajiny EÚ		
	2013	2014	Index 2014/2013

	mil. Eur	mil. Eur	podiel v %	
mikropodniky (0-9)	7 803,5	7 290,7	21,1%	93,4
malé podniky (10-49)	4 357,3	4 467,3	12,9%	102,5
stredné podniky (50-249)	5 889,3	6 141,6	17,8%	104,3
veľké podniky (250+)	16 258,5	16 604,9	48,1%	102,1
MSP (0-249)	18 050,1	17 899,6	51,9%	99,2
Spolu	34 308,6	34 504,5	100,0%	100,6

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Z hľadiska jednotlivých členských krajín najväčší objem dovezeného tovaru MSP (podľa krajiny pôvodu tovaru) v roku 2014 tvoril dovoz z Českej republiky (26,1 %), Nemecka (19,5 %), Poľska (9,8 %), Rakúska (8,7 %) a Maďarska (7,0 %), čo s výnimkou Nemecka predstavujú susedné krajiny.

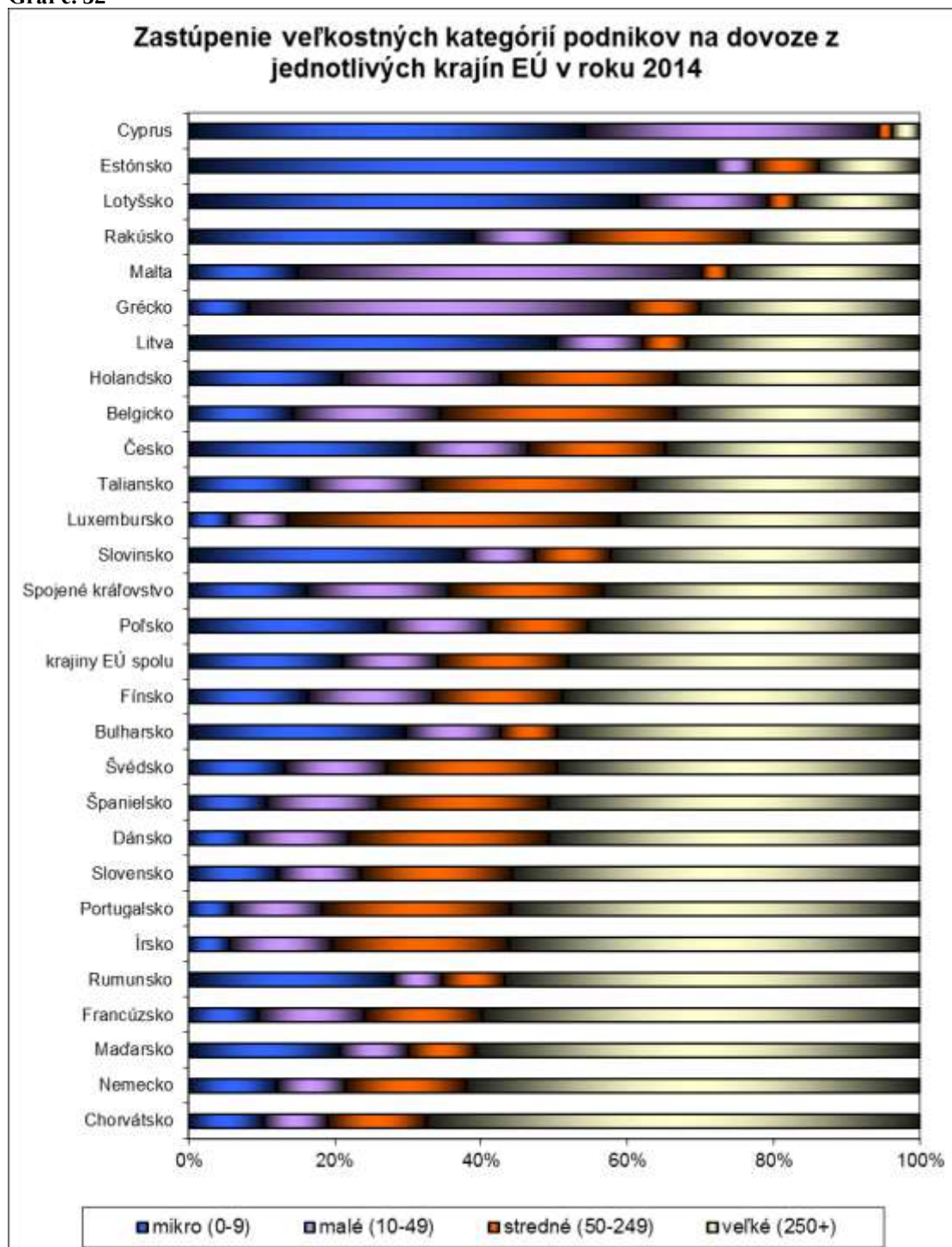
Graf č. 31

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Dominancia MSP v rámci dovozu do krajín EÚ sa v roku 2014 prejavila pri dovoze z Cypru, kde MSP dosiahli zastúpenie 96,2 %, z Estónska so zastúpením 86,2 %, z Lotyšska 83,0 %, Rakúska 76,9 %, Malty 73,8 %, Grécka 70,0 % a Litvy 68,2 %. Naopak dominancia veľkých podnikov sa prejavuje v prípade dovozu z Chorvátska, kde podiel MSP na dovoze predstavuje 32,6 %. Menej ako polovičné zastúpenie dosiahli MSP v prípade dovozu z krajín ako Nemecko (38,0 %), Maďarsko (39,3 %), Francúzsko (40,2 %), Rumunsko (43,1 %), Írsko (44,0 %), Portugalsko (44,0 %), Dánsko (49,3 %) a Španielsko (49,4 %).

Graf č. 32

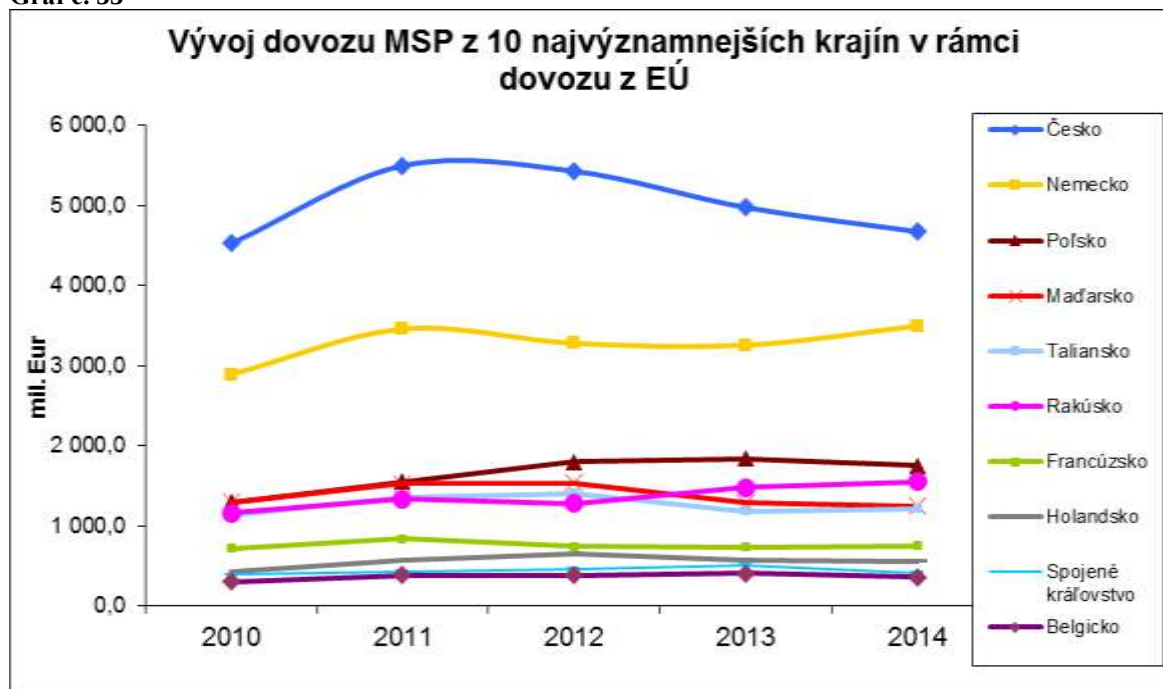

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

V rámci 10 najvýznamnejších krajín⁹ v roku 2014 medziročne výrazne klesol dovoz zo Spojeného kráľovstva o 18,7 % (o 95,8 mil. Eur), z Českej republiky o 6,1 % (o 302,0 mil. Eur), Poľska o 4,8 % (o 88,2 mil. Eur) a z Maďarska o 2,6 % (32,9 mil. Eur). Naopak výrazný rast bol zaznamenaný v prípade dovozu z Rumunska o 53,0 % (o 124,5 mil. Eur), Nemecka o 7,4 % (o 240,2 mil. Eur), Rakúska o 5,0 % (o 74,2 mil. Eur) a mierny rast dovozu z Talianska o 2,3 % (o 27,2 mil. Eur) a Francúzska o 1,9 % (o 14,1 mil. Eur).

⁹ 10 najvýznamnejších krajín pokrýva 89,5 % z celkového dovozu MSP z krajín EÚ

Graf č. 33

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

5.2.2 Dovozy MSP z krajín mimo EÚ

Celkový objem dovozu z krajín mimo EÚ v roku 2014 predstavoval hodnotu 5 597,8 mil. Eur, čo predstavuje viac ako jednu štvrtinu (27,3%) z celkového dovozu. Medziročne dovoz MSP z tretích krajín EÚ vzrástol o 20,7 %.

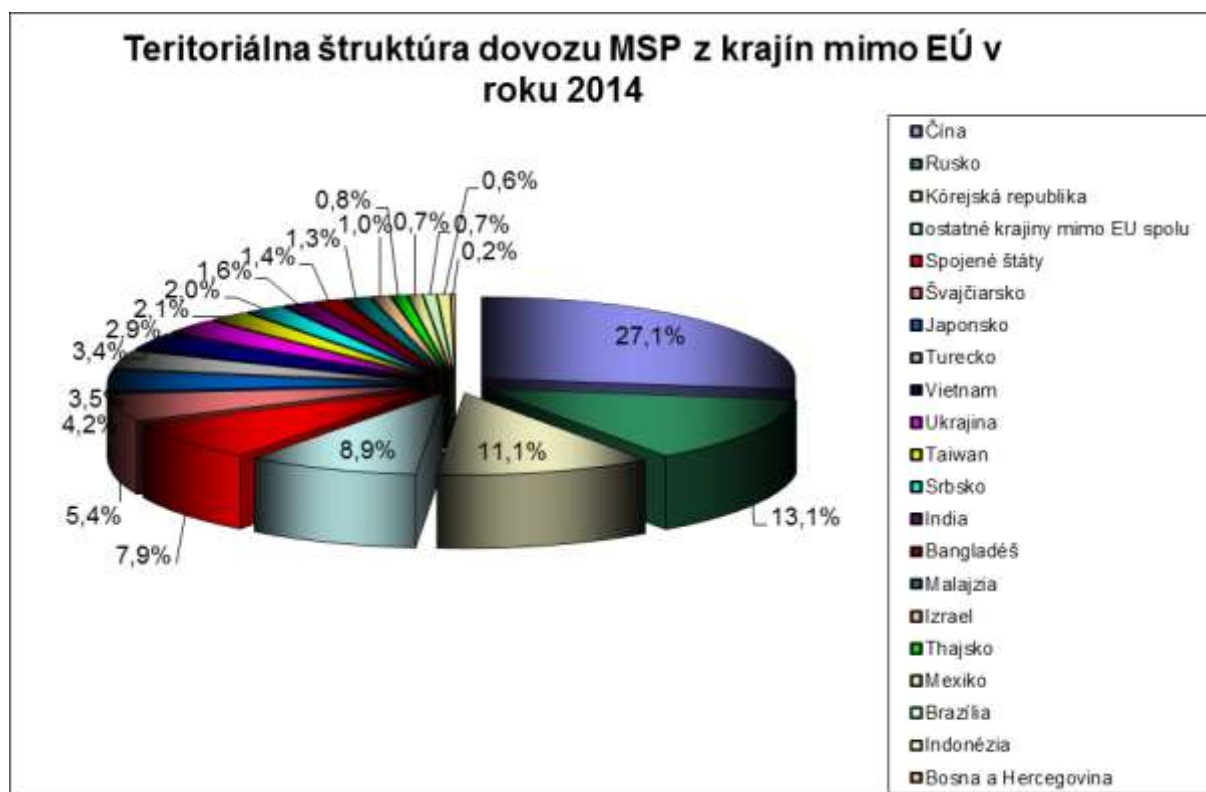
Tabuľka č. 12: Štruktúra dovozu z krajín mimo EÚ podľa veľkostných kategórií podnikov v roku 2014, v porovnaní s rokom 2013

Veľkostná kategória podnikov	Celkový objem dovozu - krajiny mimo EÚ			
	2013	2014		Index 2014/2013
	mil. Eur	mil. Eur	podiel v %	
mikropodniky (0-9)	1 251,7	1 762,4	8,6%	140,8
malé podniky (10-49)	1 343,4	1 346,0	6,6%	100,2
stredné podniky (50-249)	2 043,9	2 489,4	12,1%	121,8
veľké podniky (250+)	16 356,1	14 916,3	72,7%	91,2
MSP (0-249)	4 639,0	5 597,8	27,3%	120,7
Spolu	20 995,1	20 514,1	100,0%	97,7

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

Z hľadiska jednotlivých kategórií MSP podiel mikropodnikov dosiahol 8,6 % (1 762,4 mil. Eur), malých podnikov 6,6 % (1 346,0 mil. Eur) a stredných podnikov 12,1 % (2 489,4 mil. Eur). V medziročnom porovnaní zaznamenali MSP celkovo nárast dovozu z krajín mimo EÚ, čo súviselo s pomerne výrazným rastom dovozu mikropodnikov o 40,8 % (510,7 mil. Eur). Tento výrazný rast bol sprevádzaný nárastom dovozu malých podnikov o 0,2 % (2,6 mil. Eur) a stredných podnikov o 21,8 % (445,5 mil. Eur).

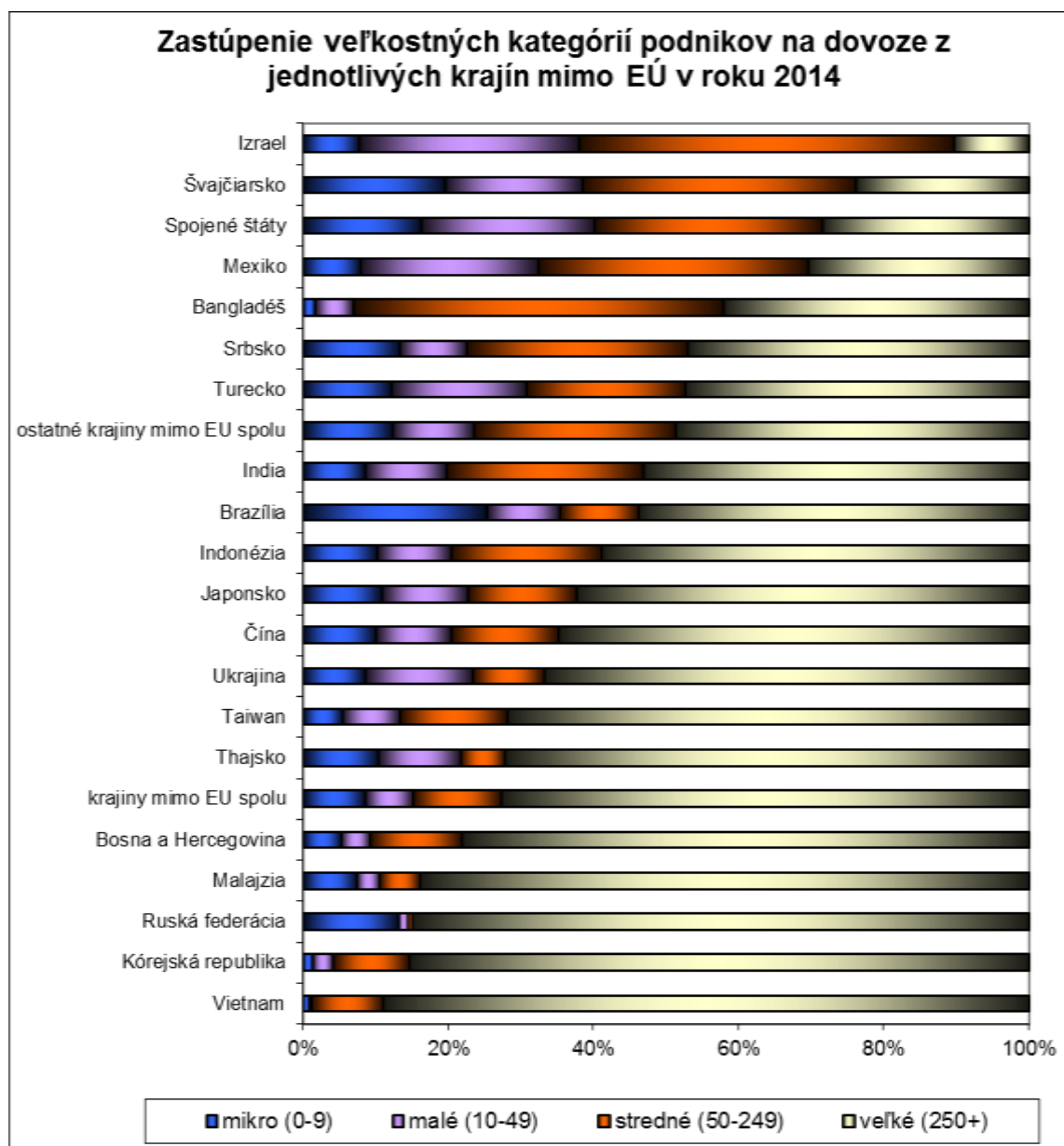
Graf č. 34

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

Z hľadiska teritoriálnej štruktúry dovozu MSP dosiahli najvyšší podiel na celkovom dovoze MSP z trhov mimo EÚ Čína s podielom 27,1 %, Rusko s podielom 13,1 % a Kórejská republika s podielom 11,1 %. Nasledujú Spojené štáty s podielom 7,9 %, Švajčiarsko 5,4 %, a Japonsko 4,2 %. Podiel ostatných krajín bol nižší ako 4 %.

Graf č. 35

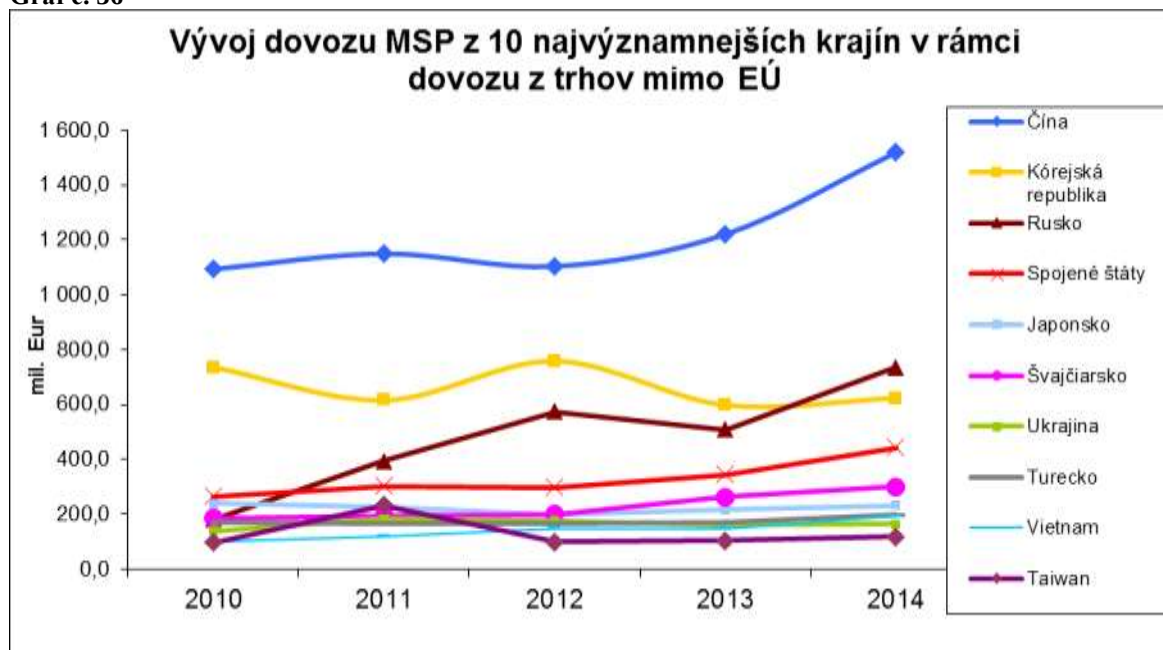

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Podľa zastúpenia veľkostných kategórií podnikov na dovoze z jednotlivých krajín mimo EÚ majú **najvýznamnejšie postavenie MSP na dovoze z Izraela s podielom 89,8 %, Švajčiarska 76,3 % a zo Spojených štátov 71,7 %**. Viac ako polovičný podiel dosahujú MSP aj v prípade dovozu z Mexika (69,7 %), Bangladéša (57,9 %), Srbska (53,0 %) a Turecka (52,7 %). Naopak dominancia veľkých podnikov sa prejavuje pri dovoze z Vietnamu, kde podiel MSP predstavuje len 11,2 %, z Kórejskej republiky 14,6 % (podiel MSP) a Ruskej federácie 15,1 % (podiel MSP).

Dynamika vývoja dovozu 10 najvýznamnejších krajín zaznamenala oproti roku 2013 mierne zmeny. V poslednom sledovanom roku bol zaznamenaný pomerne výrazný rast dovozu z Číny, Ruska a Spojených štátov. Dynamika vývoja dovozu z Turecka, Taiwanu, Japonska, Kórejskej republiky a Ukrajiny je pomerne stabilná a bez väčších zmien.

Graf č. 36

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

5.3. Odvetvové členenie celkového dovozu MSP

Viac ako polovicu (53,0 %, resp. 12 461,3 mil. Eur) z celkovej hodnoty dovezeného tovaru MSP v roku 2014 tvoril dovoz MSP, ktoré pôsobili v oblasti obchodu. V poradí druhým najvýznamnejším odvetvím z hľadiska dovozu MSP s podielom 26,6 % (6 276,5 mil. Eur) bol v roku priemysel. Podľa hrubšieho členenia SK NACE podiel odvetvia poľnohospodárstva na celkovom dovoze predstavoval 0,9 % (202,7 mil. Eur), podiel stavebníctva 1,7 % (390,2 mil. Eur), dopravy a informačných činností 2,7 % (645,7 mil. Eur) a obchodné služby 9,7 % (2 263,7 mil. Eur).

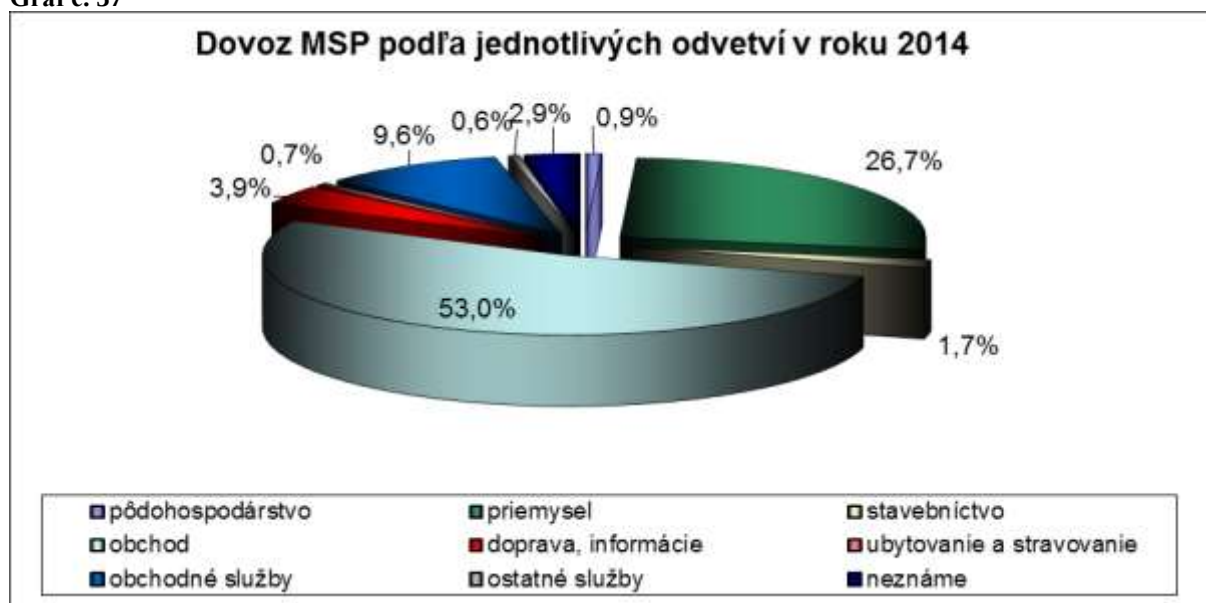
Tabuľka č.13: Dovoz MSP podľa jednotlivých odvetví v roku 2014

Odvetvie podľa SK NACE	Hrubšie členenie odvetví	Celkový dovoz MSP		
		v mil. EUR	v %	Podiel MSP na celkovom dovoze v jednotlivých odvetviach
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	Pôdohospodárstvo	202,7	0,9%	99,7%
Ťažba a dobývanie	Priemysel	10,2	0,0%	44,3%
Priemyselná výroba		6 108,8	26,0%	20,4%
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu		124,8	0,5%	10,9%
Dodávka vody		32,7	0,1%	95,9%
Stavebníctvo	Stavebníctvo	390,2	1,7%	94,5%
Veľkoobchod a maloobchod	Obchod	12 461,3	53,0%	82,2%
Doprava a skladovanie	Doprava, informácie	645,7	2,7%	14,7%
Ubytovacie a stravovacie služby	Ubytovanie a stravovanie	157,0	0,7%	99,3%
Informácie a komunikácia	Doprava, informácie	275,1	1,2%	60,1%
Finančné a poisťovacie činnosti	Obchodné služby	45,2	0,2%	87,6%
Činnosti v oblasti nehnuteľností		165,0	0,7%	99,5%
Odborné, vedecké a technické činnosti		1 218,3	5,2%	99,5%
Administratívne a podporné služby		835,2	3,6%	98,1%
Ostatné	Ostatné služby	134,9	0,6%	75,5%
Neznáme	Neznáme	690,3	2,9%	100,0%
Spolu	Spolu	23 497,4	100,00%	42,7%

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

V medziročnom porovnaní sa mierne zvýšil iba podiel odvetvia priemyslu (o 0,6 p. b.) a dopravy, informačných a komunikačných činností a ubytovania a stravovania (zhodne o 0,2 p. b.). Medziročný pokles podielu zaznamenalo odvetvie obchodných služieb (o 1,5 p. b.), obchodu (o 0,4 p. b.) a stavebníctva (o 0,3 p. b.).

Graf č. 37

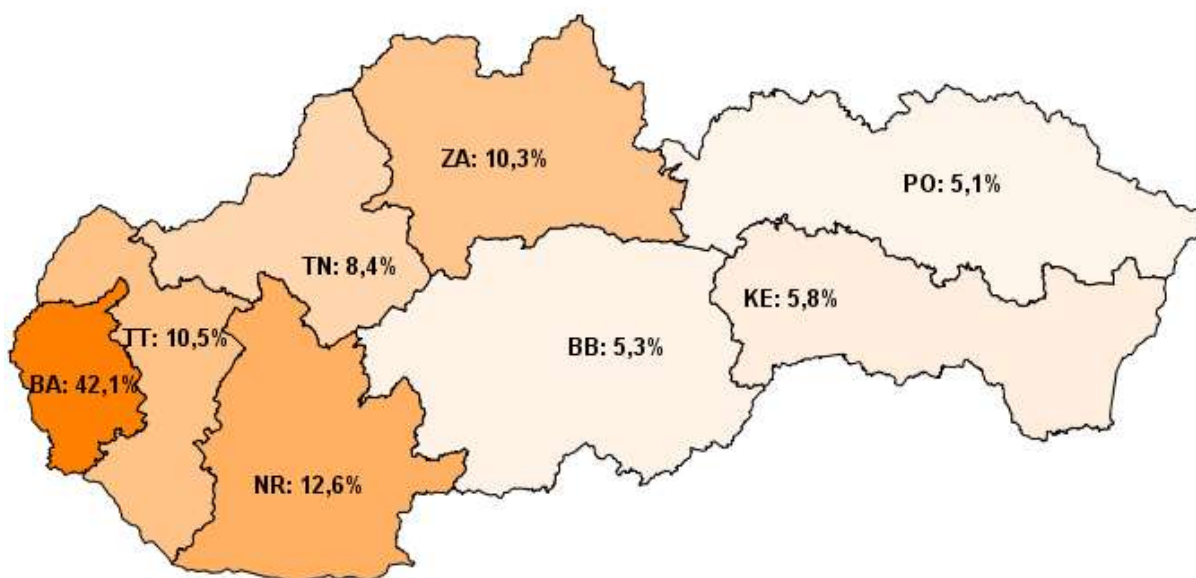
Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

5.4. Regionálna štruktúra dovozu MSP

Z regionálneho hľadiska sa štruktúra dovozu malých a stredných podnikov výrazne nezmenila. Nadalej **z pohľadu krajov prevažuje dominancia Bratislavského kraja s podielom 42,1 % z celkového dovozu MSP**. Podiel Nitrianskeho kraja v roku 2014 dosiahol 12,6 %, Trnavského kraja 10,5 %, Žilinského kraja 10,3 %, Trenčianskeho kraja 8,4 %, Košického kraja 5,8 %, Banskobystrického kraja 5,3 % a v Prešovského kraja 5,1 %. Poradie krajov podľa podielu na celkovom dovoze MSP je identické s predchádzajúcim rokom. Medziročne sa najvýraznejšie znížil podiel Bratislavského kraja, kde došlo k poklesu o 0,6 p. b. Najvýznamnejší nárast podielu zaznamenal Trenčiansky kraj (o 0,7 p. b.). V ostatných krajoch boli zaznamenané len mierne zmeny v štruktúre v rozmedzí plus mínus 0,1 až 0,3 p. b.

Mapa č. 2

Regionálna štruktúra celkového dovozu MSP podľa krajov SR v roku 2014

Mapový podklad © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, č. 39-112-1788/2013, vyhotovené SBA na základe údajov Štatistického úradu SR

Štruktúru celkového dovozu podľa veľkostných kategórií podnikov v krajoch SR v roku 2014 zobrazuje graf č. 38. Viac ako priemerné zastúpenie na celkovom dovoze v roku 2014 mali MSP sídlia v Prešovskom kraji (66,4 %), Banskobystrickom kraji (61,9 %), a Trenčianskom kraji (59,5 %).

Naopak výraznejšie postavenie veľkých podnikov, resp. podpriemerné zastúpenie MSP v rámci dovozu dosiahli podniky z Trnavského kraja (23,8 %), Košického kraja (40,7 %) a Trenčianskeho kraja (40,9 %). Oproti roku 2013 zaznamenal najvyšší rast dovoz MSP v Trenčianskom kraji o 12,1 %. Medziročný rast bol zaznamenaný aj v Žilinskom kraji o 5,8 %, Prešovskom kraji o 5,2 %, Trnavskom kraji o 5,0 %, Nitrianskom kraji o 2,3 % a v Bratislavskom kraji o 1,8 %. Medziročný pokles dosiahol dovoz v Banskobystrickom kraji o 2,3 p. b., a v Košickom kraji o 0,5 p. b.

Graf č. 38

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

5.5. Početnosť dovážajúcich MSP

V roku 2014 dosiahol celkový počet dovážajúcich podnikateľských subjektov 76 776 podnikov, z toho podiel MSP predstavoval 99,2 % (76 149 MSP). Z hľadiska jednotlivých veľkostných kategórií tvorili mikropodniky viac ako štyri pätiny (84,2 %, resp. 64 619) všetkých dovážajúcich podnikateľských subjektov, malé podniky dosiahli podiel 11,9 % (9 138) a 3,1 % (2 392) tvorili stredné podniky.

Celkový počet dovážajúcich podnikov sa medziročne zvýšil o 7,2 %. Dôvodom môže byť zvýšenie počtu dovážajúcich podnikov z kategórie MSP o 7,3 %. V rámci jednotlivých kategórií dosiahol najvyšší rast (8,4 %) počet dovážajúcich mikropodnikov, mierny rast o 3,1 % zaznamenal aj počet dovážajúcich stredných podnikov a rast počtu malých podnikov bol len na úrovni 0,9 %.

Tabuľka č. 14: Početnosť dovozcov tovaru v roku 2014

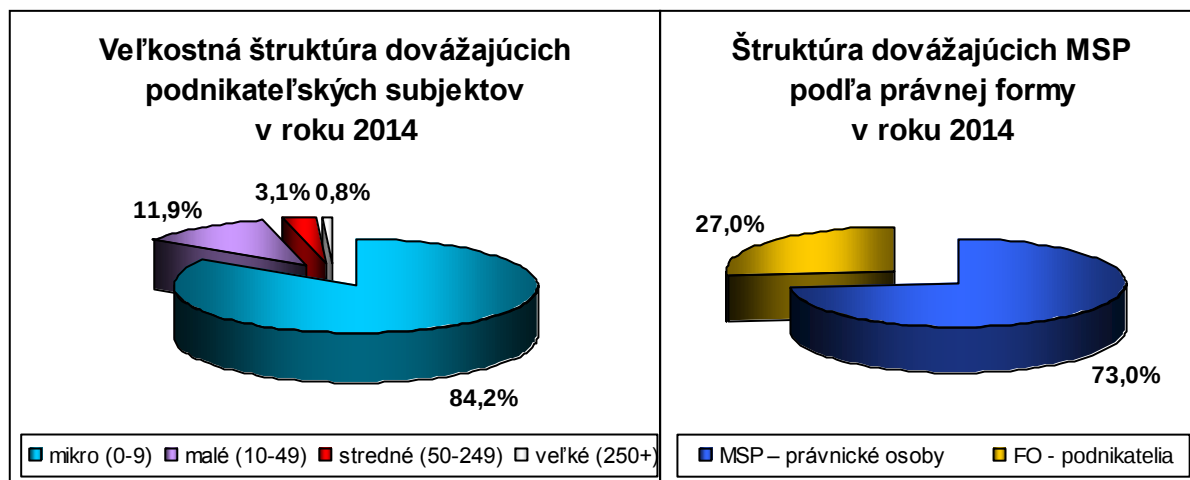
Veľkostná kategória podnikov	Počet podnikateľských subjektov			Index 2013/2012
	2013	2014		
	abs. počet	abs. počet	podiel v %	
mikropodniky (0-9)	59 619	64 619	84,2%	108,4%
malé podniky (10-49)	9 053	9 138	11,9%	100,9%
stredné podniky (50-249)	2 320	2 392	3,1%	103,1%
veľké podniky (250+)	597	627	0,8%	105,0%
MSP (0-249)	70 992	76 149	99,2%	107,3%
Spolu	71 589	76 776	100,0%	107,2%

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR

Z hľadiska právnej formy tak ako v prípade vyvážajúcich MSP aj v prípade dovážajúcich MSP dominujú právnické osoby, ktorých podiel predstavuje takmer tri

štvrtiny (73,0 %) z celkového počtu dovážajúcich MSP. Minoritnú skupinu s podielom 27,0 % tvoria dovážajúci podnikatelia fyzické osoby.

Graf č. 39 a č. 40

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

Odvetvová štruktúra dovážajúcich MSP

V rámci odvetvovej štruktúry dovážajúcich MSP v zmysle hrubšieho členenia odvetví podľa SK NACE aj v prípade dovážajúcich MSP má najvýznamnejšie zastúpenie odvetvie obchodu s podielom 38,2 % z celkového počtu dovážajúcich MSP. Významné zastúpenie mali aj subjekty pôsobiace v odvetví obchodných služieb (18,1 %), priemyslu (14,7 %) a v odvetví dopravy a informačných činností (9,1 %). Oproti predchádzajúcemu obdobiu sa mierne znížilo zastúpenie v odvetví obchodu o 1,1 p. b. Zastúpenie sa v prípade ostatných odvetví medziročne zvýšilo, najviac v obchodných službách o 1,1 p. b.

Tabuľka č. 15: Odvetvová štruktúra dovážajúcich MSP a podiel dovážajúcich MSP na celkovom počte MSP v roku 2014

Odvetvie podľa SK NACE – hrubšie členenie	Početnosť dovážajúcich MSP		Podiel dovážajúcich MSP na celkovom počte MSP
	Počet	v %	
pôdohospodárstvo	2 576	3,4%	9,3%
priemysel	11 216	14,7%	15,6%
stavebníctvo	6 671	8,8%	7,2%
obchod	29 095	38,2%	20,4%
doprava, informácie	6 903	9,1%	17,6%
ubytovanie a stravovanie	2 629	3,5%	12,9%
obchodné služby	13 799	18,1%	10,6%
ostatné služby	2 321	3,0%	5,7%
neznáme	939	1,2%	0,0%
Spolu	76 149	100,0%	13,5%

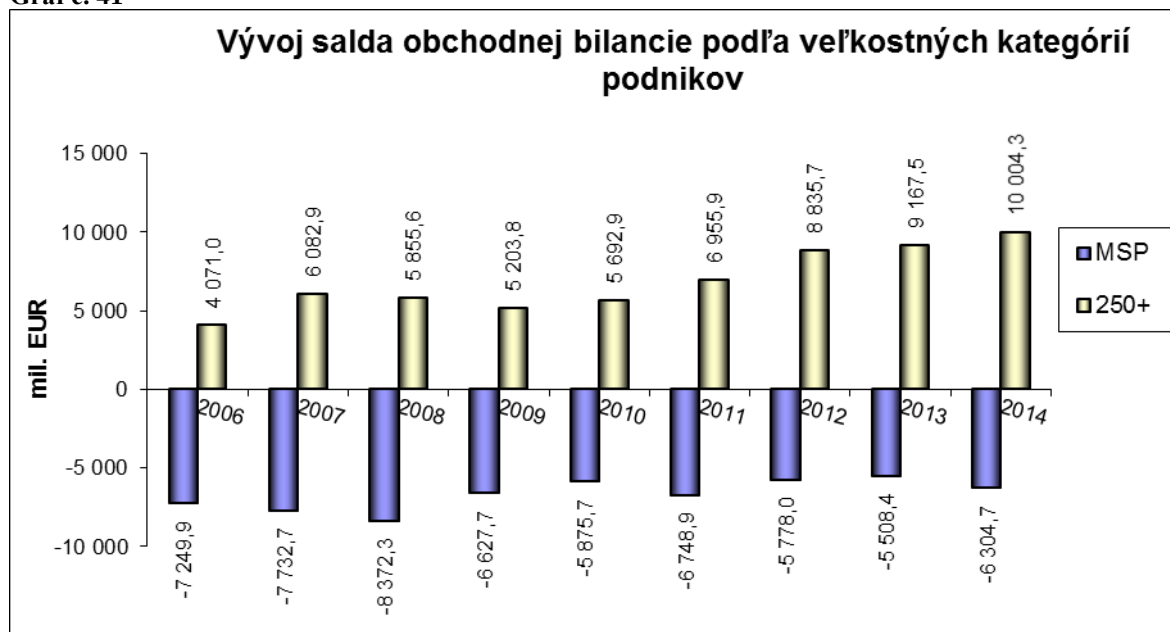
Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

6. Vývoj salda obchodnej bilancie MSP

Saldo zahranično-obchodnej bilancie malých a stredných podnikov naďalej dosahuje záporné hodnoty na rozdiel od veľkých podnikov, ktorých saldo je každoročne kladné. **Pasívne saldo malých a stredných podnikov bolo v objeme 6 304,7 mil. Eur**, čo v porovnaní z predchádzajúcim obdobím predstavuje medziročný pokles o 796,3 mil. Eur, resp. o 14,5 %.

Aktívne saldo veľkých podnikov dosiahlo v roku 2014 hodnotu 10 004,3 mil. Eur, pri medziročnom zvýšení o 836,9 mil. Eur, resp. o 9,1 % a vyznačuje sa od roku 2009 rastúcou tendenciou.

Graf č. 41

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR.

7. Porovnanie postavenia MSP v zahraničnom obchode v SR a v krajinách EÚ

V nasledujúcich tabuľkách 17 a 18 je prezentovaná štruktúra vývozu a dovozu v SR v krajinách EÚ 27 podľa veľkostných kategórií podnikov. Podľa údajov a metodiky Eurostatu tvorili malé a stredné podniky v EÚ v roku 2012 súhrne 44,9 % podiel na celkovom vývoze do krajín EÚ (bez započítania podnikateľských subjektov s nezisteným počtom zamestnancov). Pre porovnanie na základe spracovania údajov zo Štatistického úradu SR dosiahol v roku 2014 podiel malých a stredných podnikov na celkovom vývoze do EÚ 31,3 %.

Podiel na vývoze do krajín mimo EÚ (19,0 %) je v porovnaní s krajinami EÚ 27 (36,1 %) takmer dvojnásobne nižší. Podiel malých a stredných podnikov na vývoze spolu dosahuje na Slovensku 29,3 %, pričom v krajinách EÚ 27 je na úrovni 41,5 %.

Tabuľka č. 16: Štruktúra vývozu podľa veľkostných kategórií podnikov v SR a EÚ

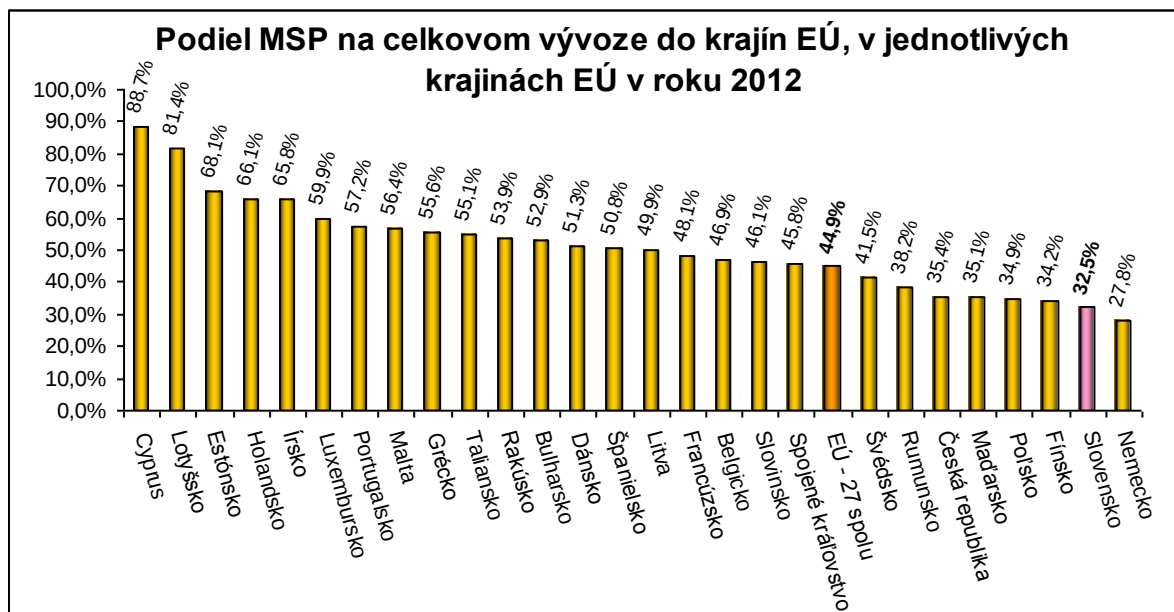
			mikro (0-9)	malé (10-49)	stredné (50-249)	veľké (250+)	MSP spolu	Spolu
EÚ - 27 (2012)	Krajiny EÚ	Objem v mil. Eur	264 600	278 510	497 754	1 275 234	1 040 863	2 316 097
		Podiel	11,4%	12,0%	21,5%	55,1%	44,9%	100,0%
	Krajiny mimo EÚ	Objem v mil. Eur	112 501	148 383	271 458	943 981	532 343	1 476 324
		Podiel	7,6%	10,1%	18,4%	63,9%	36,1%	100,0%
	Vývoz spolu	Objem v mil. Eur	377 101	426 893	769 212	2 219 215	1 573 206	3 792 421
		Podiel	9,9%	11,3%	20,3%	58,5%	41,5%	100,0%
SR 2014	Krajiny EÚ	Objem v mil. Eur	5 612	3 106	6 625	33 641	15 343	48 984
		Podiel	11,5%	6,3%	13,5%	68,7%	31,3%	100,0%
	Krajiny mimo EÚ	Objem v mil. Eur	841	273	736	7 885	1 850	9 735
		Podiel	8,6%	2,8%	7,6%	81,0%	19,0%	100,0%
	Vývoz spolu	Objem v mil. Eur	6 452	3 379	7 361	41 526	17 193	58 719
		Podiel	11,0%	5,8%	12,5%	70,7%	29,3%	100,0%

Zdroj: údaje za SR: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR. Na rozdiel od údajov Eurostatu kategória mikropodnikov zahŕňa aj obchodné operácie podnikov s nezisteným počtom zamestnancov.

údaje za EÚ: SBA, spracované na základe údajov Eurostatu. Údaje sú z roku 2012, keďže databáza Eurostatu za rok 2013 disponuje údajmi 13 krajín, čo nepredstavuje dostatočne reprezentatívnu vzorku.

V porovnaní s členskými krajinami EÚ je Slovensko na druhom mieste od konca v podiele MSP na vývoze do krajín EÚ za rok 2012 (32,5 %) so súčasným medziročným znížením podielu o 0,5 p. b. Menší podiel 27,8 % dosiahol už len Nemecko, ktoré kleslo na poslednú priečku. Najväčší podiel na vývoze dosahujú malé a stredné podniky na Cypre (88,7 %), Lotyšsku (81,4 %), Estónsku (68,1 %), Holandsku (66,1 %) a Írsku (65,8 %). Menší ako podiel ako EÚ - 27 (44,9 %) dosiahol 8 členských krajín.

Graf č. 42

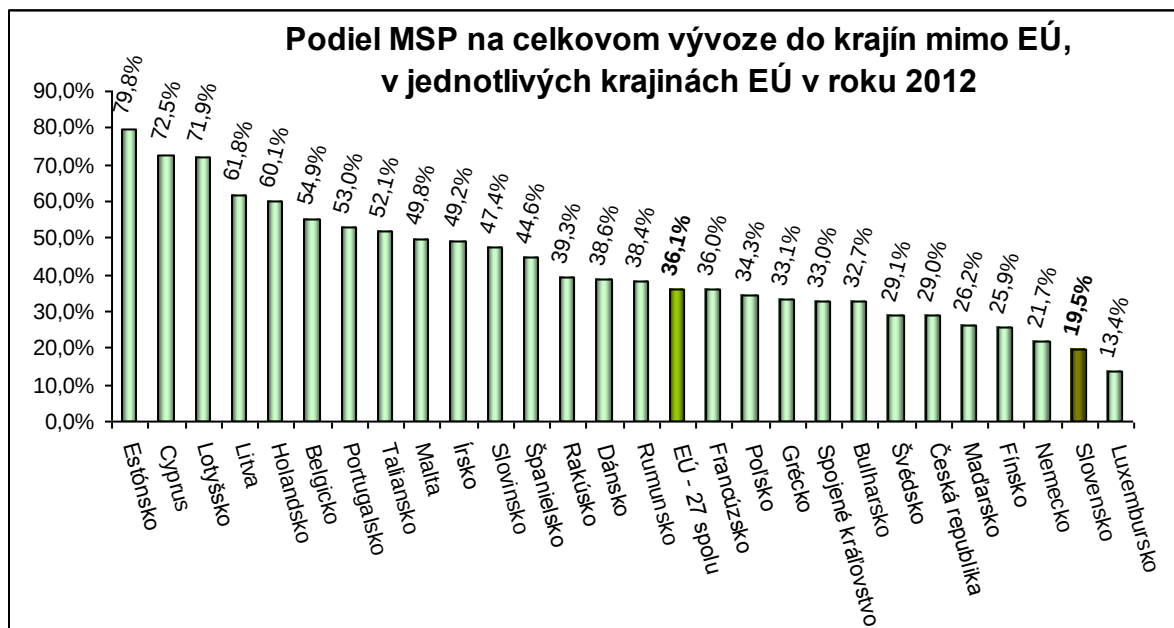

Zdroj: údaje za SR: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR. Na rozdiel od údajov Eurostatu kategória mikropodnikov zahŕňa aj obchodné operácie podnikov s nezisteným počtom zamestnancov.

údaje za EÚ: SBA, spracované na základe údajov Eurostatu. Údaje sú z roku 2012, keďže databáza Eurostatu za rok 2013 disponuje údajmi 13 krajín, čo nepredstavuje dostatočne reprezentatívnu vzorku.

Na rovnakom mieste sa Slovensko umiestnilo v porovnaní s ostatnými členskými krajinami EÚ 27 aj v prípade podielu MSP na celkovom vývoze do krajín mimo EÚ s podielom 19,5 %. Oproti predchádzajúcemu roku si tak Slovensko polepšilo o jednu priečku (pri raste podielu o 0,1 p. b.), avšak iba v dôsledku nižšieho podielu v Luxembursku (13,4 %). Najvyššie úrovne podielu vývozu MSP do krajín mimo EÚ dosahuje Estónsko (79,8 %), Cyprus, (72,5 %) a Lotyšsko (71,9 %).

Graf č. 43

Zdroj: údaje za SR: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR. Na rozdiel od údajov Eurostatu kategória mikropodnikov zahŕňa aj obchodné operácie podnikov s nezisteným počtom zamestnancov.

údaje za EÚ: SBA, spracované na základe údajov Eurostatu. Údaje sú z roku 2012, keďže databáza Eurostatu za rok 2013 disponuje údajmi 13 krajín, čo nepredstavuje dostatočne reprezentatívnu vzorku.

Z hľadiska štruktúry dovozu podľa veľkostných kategórií sa v roku 2012 malé a stredné podniky v rámci krajín EÚ 27 súhrnne podieľali na celkovom dovoze z krajín EÚ 51,7 % (bez započítania podnikateľských subjektov s nezisteným počtom zamestnancov). Podľa údajov Štatistického úradu SR dosiahol podiel malých a stredných podnikov na celkovom dovoze do EÚ v roku 2014 podiel 51,9 %.

Tak ako v prípade vývozu do krajín mimo EÚ, aj v prípade dovozu z krajín mimo EÚ dosahujú malé a stredné podniky na Slovensku (27,3 %) jeden a pol násobne nižší podiel ako v krajinách EÚ 27 (41,1 %). Súhrnne dosahuje podiel slovenských malých a stredných podnikov na dovoze spolu 42,7 %, čo je o 4,8 p. b. menej ako v prípade krajín EÚ 27.

Tabuľka č. 17: Štruktúra dovozu podľa veľkostných kategórií podnikov v SR a EÚ

			mikro (0-9)	malé (10-49)	stredné (50-249)	veľké (250+)	MSP spolu	Spolu
EÚ - 27 (2012)	Krajiny EÚ	Objem v mil. Eur	312 467	361 969	519 328	1 116 814	1 193 764	2 310 578
		Podiel	13,5%	15,7%	22,5%	48,3%	51,7%	100,0%
	Krajiny mimo EÚ	Objem v mil. Eur	159 287	180 780	268 209	873 000	608 276	1 481 276
		Podiel	10,8%	12,2%	18,1%	58,9%	41,1%	100,0%
	Dovoz spolu	Objem v mil. Eur	471 754	542 750	787 537	1 989 814	1 802 040	3 791 855
		Podiel	12,4%	14,3%	20,8%	52,5%	47,5%	100,0%
SR 2014	Krajiny EÚ	Objem v mil. Eur	7 291	4 467	6 142	16 605	17 900	34 505
		Podiel	21,1%	12,9%	17,8%	48,1%	51,9%	100,0%
	Krajiny mimo EÚ	Objem v mil. Eur	1 762	1 346	2 489	14 916	5 598	20 514
		Podiel	8,6%	6,6%	12,1%	72,7%	27,3%	100,0%
	Dovoz spolu	Objem v mil. Eur	9 053	5 813	8 631	31 521	23 497	55 019
		Podiel	16,5%	10,6%	15,7%	57,3%	42,7%	100,0%

Zdroj: údaje za SR: SBA, spracované na základe údajov Štatistického úradu SR. Na rozdiel od údajov Eurostatu kategória mikropodnikov zahŕňa aj obchodné operácie podnikov s nezisteným počtom zamestnancov.

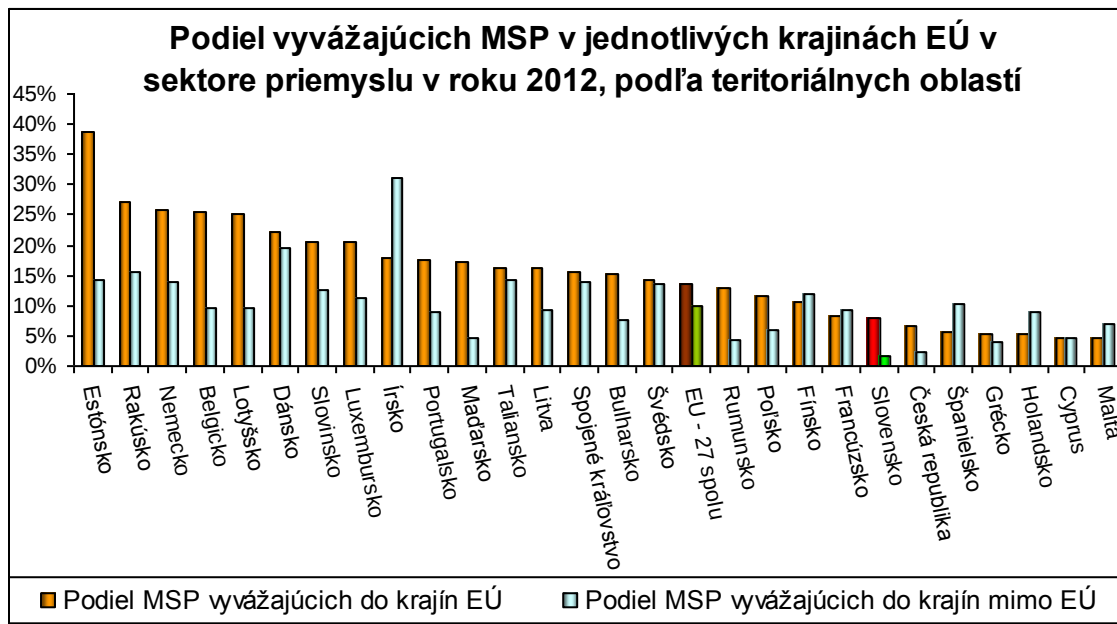
údaje za EÚ: SBA, spracované na základe údajov Eurostatu. Údaje sú z roku 2012, keďže databáza Eurostatu za rok 2013 disponuje údajmi 13 krajín, čo nepredstavuje dostatočne reprezentatívnu vzorku.

7.1. Početnosť vyvážajúcich a dovážajúcich MSP

V porovnaní s členskými krajinami EÚ sa v roku 2012 z hľadiska podielu vyvážajúcich MSP v sektore priemyslu umiestnilo Slovensko na siedmom mieste od konca s podielom 7,8 %, čo je o 5,7 p. b. menej ako priemer krajín EÚ 27. Menší podiel dosiahli krajiny ako Česká republika (6,5 %), Španielsko (5,7 %), Grécko (5,5 %), Holandsko (5,3 %), Cyprus (4,8 %) a Malta (4,6 %). Naopak najvyššie priečky obsadilo Estónsko (38,7 %), Rakúsko (27,1 %) a Nemecko (25,6 %).

Podiel slovenských vyvážajúcich MSP do krajín mimo EÚ predstavoval 1,7 % a v rámci rebríčku krajín sa tak umiestnilo na poslednom mieste. Najvyššie úrovne podielu vyvážajúcich MSP do krajín mimo EÚ dosahuje Írsko (31,2 %), Dánsko (19,4 %), Rakúsko (15,7 %), Estónsko (14,1 %) a Nemecko (14,0 %).

Graf č. 44

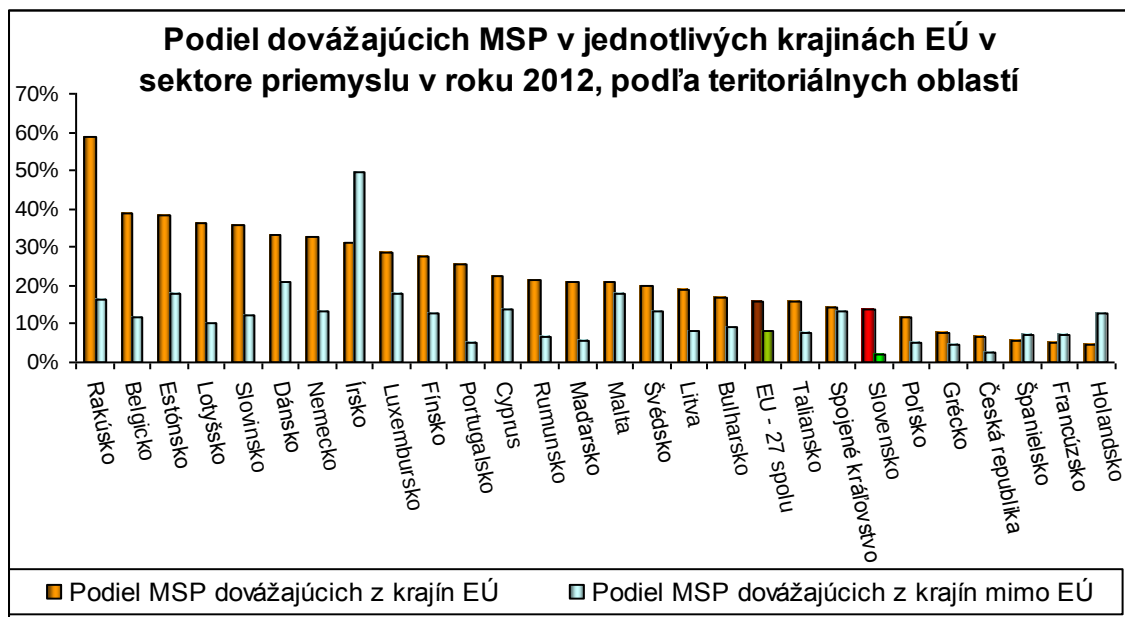

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Eurostatu. Údaje sú z roku 2012, keďže aktuálna databáza Eurostatu za rok 2013 disponuje údajmi 13 krajín, čo nepredstavuje dostatočne reprezentatívnu vzorku.

V porovnaní s členskými krajinami EÚ sa v roku 2012 z hľadiska podielu dovážajúcich MSP v sektore priemyslu umiestnilo Slovensko taktiež na siedmom mieste od konca s podielom 13,7 %, čo je o 2,1 p. b. menej ako EÚ 27. Menší podiel dosiahli krajiny ako Poľsko (11,6 %), Grécko (7,9 %), Česká republika (6,5 %), Španielsko (5,8 %), Francúzsko (4,9 %) a Holandsko (4,8 %). Naopak najvyššie priečky obsadilo Rakúsko (58,7 %), Belgicko (38,6 %) a Estónsko (38,3 %).

Podiel slovenských dovážajúcich MSP do krajín mimo EÚ predstavoval 2,2 % a v rámci rebríčku krajín sa tak umiestnilo na poslednom mieste s tesným rozdielom 0,1 p. b. s predposlednou Českou republikou. Najvyššie úrovne podielu vyvážajúcich MSP do krajín mimo EÚ dosahuje s výrazným náskokom Írsko (49,5 %). Ďalej nasleduje Dánsko s podielom 20,9 %, Luxembursko (17,8 %) a Rakúsko (16,2 %).

Graf č. 45

Zdroj: SBA, spracované na základe údajov Eurostatu. Údaje sú z roku 2012, keďže aktuálna databáza Eurostatu za rok 2013 disponuje údajmi 13 krajín, čo nepredstavuje dostatočne reprezentatívnu vzorku.

8. Záver

- Postavenie malých a stredných podnikov v rámci zahranično-obchodnej výmeny Slovenska nie je výrazné a naďalej si dominantné postavenie udržujú veľké podniky. V roku 2014 predstavoval podiel MSP na celkovom objeme vyvezeného tovaru 29,3 % a ich podiel na celkovom dovoze predstavoval 42,7 % s medziročným nárastom podielu v prípade vývozu o 0,2 p. b., ako aj v prípade dovozu o 1,7 p. b.
- V rámci jednotlivých veľkostných kategórií MSP bol zaznamenaný mierny medziročný nárast celkového vývozu MSP, aj napriek poklesu vývozu mikropodnikov a malých podnikov, v dôsledku výrazného nárastu objemu celkového vývozu stredných podnikov o 5,3 %.
- Trend vývoja vývozu malých a stredných podnikov poukazuje na postupné spomaľovanie tempa rastu. Napriek tomu je dynamika rastu vývozu malých a stredných podnikov vyššia ako v prípade veľkých podnikov.
- Z hľadiska komoditnej štruktúry celkového vývozu malých a stredných podnikov patrili v roku 2014 medzi významné komodity stroje prístroje, elektronické zariadenia (27,8 %), základné kovy a výrobky z nich (14,9 %) a vozidlá, lietadlá, dopravné zariadenia (9,9 %). Najväčšie zastúpenie mali MSP na vývoze rastlinných výrobkov (92,2 %), dreva a výrobkov z dreva, dreveného uhlia (82,0 %), živých zvierat, živočíšnych výrobkov (82,0 %), výrobkov potravinárskeho priemyslu (66,4 %), textílií a textilných výrobkov (62,3 %) a výrobkov chemického priemyslu (60,0 %).
- Rozhodujúcim vývozným teritóriom naďalej zostáva jednotný trhu EÚ. Celkový objem vývozu do krajín EÚ v roku 2013 predstavoval 89,2 % z celkového vývozu MSP. Takmer štvrtina (23,4 %) z celkového vývozu MSP do EÚ smerovala do Českej republiky, 20,9 % tvoril vývoz do Nemecka, 12,4 % do Maďarska, 10,8 % do Poľska, a 7,6 % do Rakúska. Najväčšie zastúpenie dosiahli MSP na vývoze do krajín ako Cyprus (86,7 %), Malta (66,7 %) a Maďarsko (53,2 %).
- Vývoz do krajín mimo EÚ dosiahol podiel 10,8 % z celkového vývozu MSP. Celkovo sa vývoz malých a stredných podnikov do krajín mimo EÚ medziročne výrazne nezmenil.
- Najvýznamnejšie krajiny vývozu MSP v roku 2014 tvorili krajiny ako Rusko (16,2 %), Švajčiarsko (12,0 %), Ukrajina (8,7 %), Spojené štáty (8,6 %) a Turecko (5,8 %). Najväčšie zastúpenie dosiahli malé a stredné podniky pri vývoze do Bieloruska (57,8 %).
- Z celkového objemu vývozu malých a stredných podnikov tvorili takmer štyri pätiny (78,0 %) subjekty pôsobiace v oblasti priemyslu (48,8 %) a obchodu (29,2 %).
- Regionálna štruktúra celkového vývozu malých a stredných podnikov sa vyznačuje dominanciou vývozu MSP sídlacích v Bratislavskom kraji (24,5 % z celkového vývozu MSP). Významné postavenie dosiahli aj MSP sídliace v Nitrianskom kraji (16,5 %), Trnavskom (14,5 %) a Žilinskom kraji (11,3 %). Najvyššie zastúpenie dosiahli MSP v Prešovskom (62,4 %), Nitrianskom (53,6 %) a Banskobystrickom kraji (42,7 %).

- Podiel vyvážajúcich MSP v roku 2014 predstavoval 98,6 % z celkovej početnosti vývozcov tovaru a tvorili ich prevažne právnické osoby (81,2 %). V odvetvovej štruktúre vyvážajúcich MSP prevládajú subjekty z odvetvia (podľa hrubšieho členenia SK NACE) obchodu (39,3 %), priemyslu (21,0 %) a obchodných služieb (16,3 %).
- Dovozy malých a stredných podnikov v roku 2014 dosiahol hodnotu 23 497,4 mil. Eur s medziročným nárastom 3,6 %. Podiel malých a stredných podnikov na celkovom dovoze predstavoval v roku 2014 42,7 % celkového dovozu.
- V rámci komoditnej štruktúry celkového dovozu malých a stredných podnikov v roku 2014 patrili medzi najvýznamnejšie komodity stroje, prístroje a elektronické zariadenia (24,7 %), základné kovy a výrobky z nich (12,3 %), vozidlá, lietadlá, dopravné zariadenia (11,7 %), výrobky chemického priemyslu (8,9 %) a nerastné výrobky (8,2 %).
- V absolútnej hodnote z významných komodít došlo v medziročnom porovnaní k výraznému rastu dovozu strojov, prístrojov a elektronických zariadení a vozidiel, lietadiel, dopravných zariadení. Naopak, mierne sa znížil dovoz základných kovov a výrobkov z nich.
- Orientácia malých a stredných podnikov na krajiny EÚ sa prejavuje aj na dovoze. V roku 2014 dosiahol podiel dovozu MSP z krajín EÚ 76,2 % z celkového dovozu MSP.
- Najväčší objem dovezeného tovaru MSP v roku 2014 tvoril dovoz z Českej republiky (26,1 %), Nemecka (19,5 %), Poľska (9,8 %), Rakúska (8,7 %) a Maďarska (7,0 %). Dominancia MSP v rámci dovozu do krajín EÚ sa prejavila pri dovoze z Cypru (96,2 %), Estónska (86,2 %), Lotyšska (83,0 %), Rakúska (76,9 %), Malty (73,8 %), Grécka (70,0 %) a Litvy (68,2 %).
- Celkový objem dovozu z krajín mimo EÚ v roku 2014 predstavoval hodnotu 5 597,8 mil. Eur, čo predstavuje viac ako jednu štvrtinu (27,3 %) z celkového dovozu MSP. Najvyšší podiel na celkovom dovoze MSP z trhov mimo EÚ mali východoázijské krajiny ako Čína (27,1 %) a Kórejská republika (11,1 %), či Rusko (13,1 %). Najvýraznejšie zastúpenie mali malé a stredné podniky na dovoze z Izraelu (89,8 %), Švajčiarska (76,3 %) a Spojených štátov (71,7 %).
- Viac ako polovicu (53,0 %) z celkovej hodnoty dovezeného tovaru MSP v roku 2014 tvoril dovoz MSP pôsobiacich v oblasti obchodu. Podiel v oblasti priemyslu na celkovom dovoze MSP predstavoval 26,6 %.
- Z regionálneho hľadiska nedošlo k výrazným zmenám. Naďalej z pohľadov krajov prevažuje dominancia Bratislavského kraja s podielom 42,1 % z celkového dovozu. Medziročne boli zaznamenané len mierne zmeny, z toho najväčší pokles podielu bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji a naopak najvyšší rast dosiahol Trenčiansky kraj.
- V roku 2014 dosiahol celkový počet dovážajúcich podnikateľských subjektov 76 776 podnikov, z toho podiel MSP predstavoval 99,2 %. Z hľadiska právnej formy v tejto skupine naďalej dominujú právnické osoby s podielom 73,0 %. V rámci odvetvovej

štruktúry dovážajúcich MSP má najvýznamnejšie zastúpenie odvetvie obchodu s podielom 38,2 % z celkového počtu dovážajúcich MSP. Významné zastúpenie mali aj subjekty pôsobiace v odvetví obchodných služieb (18,1 %) a priemyslu (14,7 %).

- Saldo zahranično-obchodnej bilancie malých a stredných podnikov naďalej dosahuje záporné hodnoty na rozdiel od veľkých podnikov, ktorých saldo je každoročne kladné. V roku 2014 zaznamenali malé a stredné podniky pasívne saldo v objeme 6 304,7 mil. Eur, čo v medziročnom porovnaní predstavuje pokles o 269,6 mil. Eur.
- Podľa údajov a metodiky Eurostatu tvorili malé a stredné podniky v EÚ v roku 2012 súhrne 44,9 % podiel na celkovom vývoze do krajín EÚ, na Slovensku 31,3 % (2014). Na vývoze do krajín mimo EÚ dosahujú malé a stredné podniky na Slovensku takmer dvojnásobne nižší podiel (19,0 %) ako v krajinách EÚ- 27 (36,1 %).
- V porovnaní s členskými krajinami EÚ je Slovensko na druhom mieste od konca v podiele MSP na vývoze do krajín EÚ za rok 2012 (32,5 %) a mimo krajín EÚ (19,5 %).

9. Prílohy

Tabuľka č. 18: Zoznam High-tech produktov

'High-technology' aggregations based on SITC Rev. 4

High-technology products

High-technology trade is defined as exports and imports of products according the Standard International Trade Classification (SITC – Rev. 4) as listed below. This list, based on the OECD definition, contains technical products of which the manufacturing involved a high intensity of R&D.

High-technology products list – SITC Revision 4

Group	Code	Title ¹
Aerospace	(714-714.89-714.99)+	Aeroplane motors, excluding 714.89 and 714.99
	792.1+	Helicopters
	792.2+792.3+792.4+	Aeroplanes and other aircraft, mechanically-propelled (other than helicopters)
	792.5+	Spacecraft (including satellites) and spacecraft launch vehicles
	792.91+	Propellers and rotors and parts thereof
	792.93+	Undercarriages and parts thereof
	874.11	Direction finding compasses; other navigational instruments and appliances
Computers-office machines	751.94+	Multifunction office machines, capable of connecting to a computer or a network
	751.95+	Other office machines, capable of connecting to computer or a network
	752+	Computers
	759.97	Parts and accessories of group 752
Electronics-telecommunications	763.31+	Sound recording or reproducing apparatus operated by coins, bank cards, etc
	763.8+	Video apparatus
	(764-764.93-764.99)+	Telecommunications equipment, excluding 764.93 and 764.99
	772.2+	Printed circuits
	772.61+	Electrical boards and consoles < 1000V
	773.18+	Optical fibre cables
	776.25+	Microwave tubes
	776.27+	Other valves and tubes
	776.3+	Semiconductor devices
	776.4+	Electronic integrated circuits
	776.8+	Piezoelectric crystals
Pharmacy	898.44+	Optical media
	898.46	Semiconductor media
	541.3+	Antibiotics
	541.5+	Hormones and their derivatives
	541.6+	Glycosides, glands, antisera, vaccines
	542.1+	Medicaments containing antibiotics or derivatives thereof
	542.2	Medicaments containing hormones or other products of subgroup 541.5

Scientific instruments	774+ 871+ 872.11+ (874-874.11-874.2)+ 881.11+ 881.21+ 884.11+ 884.19+ (899.6-899.65-899.69)	Electrodiagnostic apparatus for medicine or surgery and radiological apparatus Optical instruments and apparatus Dental drill engines Measuring instruments and apparatus, excluding 874.11, 874.2 Photographic cameras Cinematographic cameras Contact lenses Optical fibres other than those of heading 773.1 Orthopaedic appliances, excluding 899.65, 899.69
Electrical machinery	(778.6-778.61-778.66-778.69)+ 778.7+ 778.84	Electrical capacitors, fixed, variable or adjustable, excluding 778.61, 778.66, 778.69 Electrical machines, having individual functions Electric sound or visual signalling apparatus
Chemistry	522.22+ 522.23+ 522.29+ 522.69+ 525+ 531+ 574.33+ 591	Selenium, tellurium, phosphorus, arsenic and boron Silicon Calcium, strontium and barium Other inorganic bases Radioactive materials Synthetic organic colouring matter and colour lakes Polyethylene terephthalate Insecticides, disinfectants
Non-electrical machinery	714.89+ 714.99+ 718.7+ 728.47+ 731.1+ 731.31+ 731.35+ 731.42+ 731.44+ 731.51+ 731.53+ 731.61+ 731.63+ 731.65+ 733.12+ 733.14+ 733.16+ 735.9+ 737.33+ 737.35	Other gas turbines Part of gas turbines Nuclear reactors and parts thereof, fuel elements, etc Machinery and apparatus for isotopic separation Machine-tools working by laser or other light or photon beam, etc Horizontal lathes, numerically controlled Other lathes, numerically controlled Other drilling machines, numerically controlled Other boring-milling machines, numerically controlled Milling machines, knee-type, numerically controlled Other milling machines, numerically controlled Flat-surface grinding machines, numerically controlled Other grinding machines, numerically controlled Sharpening machines, numerically controlled Bending, folding, straightening or flattening machines, numerically controlled Shearing machines, numerically controlled Punching machines, numerically controlled Parts and accessories of 731 and 733 Machines and apparatus for resistance welding of metal, fully or partly automatic Machines and apparatus for arc welding of metal, fully or partly automatic
Armament	891	Arms and ammunition